

bratstvo

správ z diaspóry a svätej zeme

Marec 2004 / Adar 5764

výdané organizáciou Chevro

ŽIDIA A MOSLIMOVI A

OBSAH

Slovo na úvod	strana 3
Mesačné správy z Izraela	strana 4
Múr modlitieb	strana 14
CHEVRA CENTRUM	strana 18
Židia a moslimovia – fakty	strana 20
Práve pre túto chvíľu – porozumenie Purimu	strana 31
Hamantashen (Hámanove uši)	strana 36
Listáreň	strana 37
Publikácie, audio, video	strana 38

CHEVRA

Poslanie:

Potešujte, potešujte môj ľud... (Iz. 40)

Vízia:

“Budovanie mostov medzi kresťanmi a židmi”

“...on je náš pokoj, ktorý učinil oboje jedno a zboril aj priehradný múr.”

(Ef. 2:14)

“...tých dvoje, Židov a pohanov, stvoril v sebe v jedného človeka činiac pokoj”.

(Ef. 2:15)

“...skrze neho máme prístup oboje v jednom Duchu k Otcovi”.

(Ef. 2:18)

Chevra je hebrejský výraz pre spoločenstvo, skupinu priateľov.

Úlohou a zároveň cieľom občianskeho združenia Chevra na Slovensku a v Českej republike je šíriť Božie slovo pre cirkev dnešných dní. Slovo je zamerané na poznanie Božích zámerov pre cirkev a Izrael a vyučovanie o židovských koreňoch kresťanskej viery. Dôraz v tejto oblasti dávame na osobné stretnutia so skupinami ľudí (cirkvi, organizácie, modlitebné tímy, a pod.), ktorí majú túžbu po poznaní a vzdelávaní. Je samozrejmé, že nie je možné oddeliť teoretické znalosti a vedomosti o Bohu od praktickej aplikácie počnúc modlitbami až po vycestovanie na misijnú cestu do Ukrajiny, Moldavska alebo inej krajiny bývalého Sovietskeho zväzu, kde doteraz žije v diaspóre mnoho židov.

SLOVO NA ÚVOD

Milí čitatelia,

v našom meste zomrel jeden mladý muž vo veku 23 rokov. Mal rakovinu.

V Kosove zomrelo 22 ľudí počas etnických zrážok Albáncov a Srbov.

V Madride zomrelo 202 ľudí počas teroristického útoku

V Izraeli ... atď.

Ak vezmeme do úvahy, že týmito „negatívnymi“ informáciami sme „kŕmení“ cez televíziu, rádio, noviny, internet, niet pochýb, že mnoho ľudí nevidí žiadnu nádej v lepšiu budúcnosť. Z ich úst počujem len to, čomu v kresťanskom jazyku hovoríme zlorečenie. A keď pôjdeme ďalej, zistíme, že reklama povzbudzuje nakupovanie, seriály (filmy) definujú vzťahy, priatelia určujú životný štandard. Jednoducho povedané, niečo resp. niekto ich ovláda, manipuluje, zotročuje. Nehnevá vás niekedy to, že ľudia odmietajú uveriť dobrej správe -evanjeliu? Nemáte chuť niekedy s tým skončiť? Nemáte chuť povedať DOSŤ, ja už nevládzem?

Rozmýšľam o tom:

- aké to bolo, keď sa Ježiš modlil v Getsemanskej záhrade a zúfalo vyjadroval svoje vnútorné pocity svojmu Otcovi.
- ako Ho rímsky vojaci bili po tvári, posmievali sa mu, ako ho zbičovali.
- ako Mu nasadzovali ostnatú trňovú korunu a bili ho po hlave.
- ako niesol veľký a ťažký drevený kríž po tom, ako ho zbičovali.
- ako Mu zabíjali kince do rúk a do nôh, ako visí na kríži.
- ako On prosil Otca, aby im za to odpustil.

Jeho pokora a poslušnosť Otcovi ma vyvádza z miery. Prečo? Lebo vidím pred sebou človeka, svoje „JA“, ktoré vždy niečo chce, žiada, a ktoré sa búri pokore a poddajnosti.

„A privolajúc si k sebe zástup so svojimi učeníkmi a povedal im: Ak chce niekto prísť za mnou, nech zaprie sám seba a nech vezme svoj kríž a ide za mnou. Lebo ktokoľvek by chcel zachrániť svoju dušu, stratí ju, a kto by stratil svoju dušu pre mňa a pre evanjelium, ten ju zachráni. Lebo čo osoží človekovi, keby získal čo hneď i celý svet a svoju dušu utratil? Lebo veď aké výmenné dá človek za svoju dušu? Lebo ktokoľvek by sa hanbil za mňa a za moje slová v tomto pokolení cudzoložnom a hriešnom, za toho sa bude aj Syn človeka hanbiť, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi.“ (Mk 8:34-38)

Nech vás sprevádza Boh Abrahámov, Izákov a Jákobov.

Šalom

Jozef Janits

Tím Chevra

Mesačné správy z Izraela

”Môj hlas sa nesie k Bohu,...žeby ma vypočul. V deň svojho súženia hľadám Pána;...moja duša sa nechce dať potešiť.” (Ž. 77:2,3)

NÁVRAT TERORIZMU

Vďaka zvýšenej ostrážitosti ako aj komplikáciám spojeným s prepašovaním výbušnín do autobusov, keď sa už zdalo, že militanti sa vzdali bombových útokov na autobusy, sa ráno 29. januára podarilo samovražednému útočníkovi nastúpiť na autobus č. 19, ktorý prechádzal ulicou Azza, a odpáliť svoju nálož len niekoľko metrov od kancelárie predsedu vlády Šarona (ktorý tam v tej chvíli nebol prítomný). Výbuch bol veľmi silný a bolo ho počuť na mnohých miestach po celom Jeruzaleme. Zabil jedenásť ľudí a mnohí ďalší utrpeli zranenia. K výbuchu došlo v zadnej časti autobusu, kde odtrhol strechu a vyniesol ju niekoľko metrov do vzduchu. Telá a ich časti boli rozmetané po celej ulici, ktorá bola zablokovaná na dlhé hodiny. Niektoré telá boli tak dokaličené, že identitu obetí oznámili skoro desať hodín po explózii.

Aj ja som potreboval doobeda niečo vybaviť v banke na ulici Azza a dostal som sa do nej len vďaka tomu, že sa nachádza v časti, ktorá už nebola zablokovaná políciou. Uzatvorené boli aj niektoré paralelné ulice a všade stáli desiatky záchraniek. Dokonca aj mimo uzatvorenej oblasti boli príšerné stopy po krvavej práci, ktorú vykonávali zdravotnícky pracovníci pri vyhľadávaní živých a zhromažďovaní pozostatkov mŕtvych tiel. Nechcel by som byť k tej scéne o nič bližšie.

Páchateľ bol indentifikovaný ako Ali Jaara, palestínsky policajt z utečeneckého tábora Aida na predmestí Betlehema. Jaara zanechal aj odkaz, v ktorom hovorí, že chce pomstiť smrť desiatich Palestínčanov, ktorí zahynuli v prudkej prestrelke s vojakmi IBS v pásme Gazy. Je škoda, že tento muž ešte stále žil v utečeneckom tábore. Keby nebolo bezuzdných a vražedných machinácií vodcov ako je Jásir Arafat, ktorý povzbudzuje bombových útočníkov, Jaara mohol už pokojne bývať v peknom dome preč z utečeneckého tábora a vnímať ekonomickú spoluprácu s Izraelom ako nádej na prosperitu.

On bol však naopak ohlúpnutý moslimskou propagandou, ktorá ubezpečuje mladých mužov, že je ”správne” a ”ušľachtilé” likvidovať Židov a že toto ”martýrstvo” im zaistí miesto v raji. Jaarov otec povedal: *”Môj syn je hrdina a sme pyšní na to, čo urobil. Zločiny izraelskej okupácie nútia mladých Palestínčanov k takýmto útokom.”* Po udalosti jeho dom zaplavila masa Palestínčanov, ktorí mu ”gratulovali” k ”martýrstvu” jeho syna.

Po vyhlásení útočnikovej identity sa podľa správ vyrojilo do ulíc mnoho miestnych obyvateľov, aby prejavili svoju radosť (*JPost*, 30.januára).

Rýchly pohľad do histórie nám však ukáže, čo martýr znamená. Je to:

1. "svedok" (z gréckeho *martus*) svojej viery,
2. nikdy si neprivodí vlastnú smrť
3. nikdy nespôsobuje zranenia iných. Preto môže byť Jaara čímkoľvek, *no určite nie martýrom.*

Izraelská vláda na druhý deň ráno prekvapujúco oznámila, že sa zatiaľ nechystá zamerať na Arafata. Minister zahraničných vecí Šalom v tom istom čase povedal: "(*Arafat*) *Je jediným vodcom na svete, ktorý si nepraje nezávislý Palestínsky štát. Kým bude tam, kde je, je pravdepodobnosť nového vedenia nulová.*" Samozrejme, má pravdu. Arafat patrí k starej škole diktátorov, ako boli Saddám Hussein, Manuel Moriega a Idi Amin, ktorí sa radi hrajú so zbraňami. Asi si ešte neuvedomil, že vietor dnes veje iným smerom – a je to jednoznačne smerom k demokracii a slobode. Arafat a jemu podobní sú prežitkom a zúfalo sa držia posledných zvyškov moci, ktoré im zatiaľ neprekázli pomedzi prsty.

PLÁNY JEDNOSTRANNÉHO ODDELENIA SA KONKRETIZUJÚ

Stiahnutie Izraelu z Libanonu zo strategických ako aj ekonomických príčin považoval Hizballáh za svoje víťazstvo a porážku Izraela. Arabský svet nechápe nič, čo zaväňuje slabosťou, aj keby to bolo zo strategických, ekonomických alebo etických dôvodov. Islam sám o sebe je náboženstvom svetskej moci a vojenskej expanzie. Úspech v politickej a vojenskej sfére je – podľa nich – znamením, ktoré potvrdzuje, že Islam je viera zjavená Alahom. Preto by si Izraelčania mali nabudúce dvakrát rozmyslieť, či sa stiahnu z akéhokoľvek územia, keď neberieme do úvahy zem, ktorú zdedili na základe zmluvy s Abrahámom.

Napriek tomu všetkému dnes muž, ktorému kedysi najviac záležalo na osadách, premiér Ariel Šaron, navrhuje odstrániť niekoľko z nich na Západnom brehu a väčšinu osád v Gaze. Ak jeho vláda nepadne, zmizne 17 z 21 osád v pásme Gazy a tým o domov príde najmenej 7 500 ľudí, ktorí budú presťahovaní do izraelských oblastí, pričom pravdepodobne pôjde najmä o Negev.

Major generál Aharon Ze'evi však varuje, že Arabi môžu evakuáciu obyvateľov osád z pásma Gazy vnímať ako svoje víťazstvo a to môže povzbudiť terorizmus. Podľa Ze'eviho by evakuácia osád Gazy mohla priniesť zvýšenie počtu útokov teroristických skupín na Západnom brehu v nádeji, že dosiahnu podobné jednostranné stiahnutie. Bol by to pre nich ďalší príklad "libanonského modelu úspechu", podľa ktorého útokmi údajne vyhrali Izrael. (*JPost*, 11.2.)

Spojené Štáty aj OSN plán evakuácie privítali a dokonca naliehajú na Šarona, aby ho zrealizoval čím skôr. Ehud Olmer, ktorý nedávno navštívil Washington, informoval,

že "minister zahraničných vecí (Colin Powell) nevyslovil proti tejto myšlienke, tak ako som mu ju ja prezentoval, žiadne námietky, výhrady, kritiku alebo sťažnosti."

Aj OSN je plánu na stiahnutie naklonená a Kofi Annan sa o ňom nedávno vyjadril zriedkavými slovami chvály: "*Premiérove Šaronove rozhodnutie stiahnuť sa z Gazy ma upútalo. Považujem to za pozitívny vývoj... Ak k stiahnutiu dôjde, ... môže sa stať skutočne dôležitým momentom, novou hybnou silou, ktorá dokáže ďalej popohnať celý proces.*" (JPost, 5.2.)

Obyvatelia osád však majú na vec iný pohľad. V nedeľu 15. februára sa asi 100 osadníkov z časti Guš Katif vydalo na protestný pochod do Jeruzalema. Podľa vzoru Viki Knafo, ktorá pred časom takisto vpochodovala do Jeruzalema z ekonomických príčin, sa osadníci rozhodli, že pochod bude tým najlepším spôsobom, ako dať na vedomie svoju biedu. Spočiatku zamýšľali vstúpiť na Šaronovu farmu v Negeve, no polícia im v tom zabránila. Potom svoj cieľ presunuli do Jeruzalema. V súčasnej dobe sú putujúci stále na ceste. Ich zámerom je získať si do stredy 18. februára dostatok podpory a sympatií, aby mohli pred premiérovou kanceláriou v Jeruzaleme zorganizovať manifestáciu.

Podľa predsedu miestneho výboru pásma Gazy Avnera Šimonihho osadníci nemajú v úmysle podieľať sa na evakuácii, v skutočnosti prichádzajú nové rodiny. Osada Guš Katif prijme 500 nových rodín, čím sa "posilní dôležitosť pásma a jeho odolnosť." (JPost, 16.2.)

Tak ako to vlastne je s Izraelom a pásmom Gazy? Podľa 15. kapitoly knihy Jozuovej je Gaza so svojimi mestami a dedinami súčasťou Júdovho dedičstva. Z histórie vidíme, že Izrael málokedy ovládal pásmo Gazy (dokonca aj za čias Dávida mu vládli Filištínci), no predsa je to časť pôvodnej krajiny zaslúbenej Abrahámovi a jeho potomkom. Ak berieme vážne biblické zaslúbenia, podľa ktorých Židia raz znovu získajú svoju zem, potom musíme brať vážne aj tie časti Písma, ktoré určujú hranice tejto krajiny, ktorú má židovský národ zdediť a obývať. Pásmo Gazy v minulosti nebolo pod izraelskou kontrolou skôr pre zlyhanie nervov a a sily ako preto, že by to nejaká ideológia vylučovala.

Čas nám ukáže, či obyvatelia osád skutočne opustia pásmo Gazy. Ak Šaronova vláda obstojí, pravdepodobne odídu. Ak nie, k moci sa dostanú pravicovejšie orientované strany a v tom prípade je možné, že osadníci zostanú. No z dlhodobého hľadiska tam budú v každom prípade.

NOVINÁR VYZÝVA K MODLITBÁM

Známy novinár Michael Freud vyzval k úprimným modlitbám ohľadom izraelskej "kapitulácie" pred nepriateľmi pod Šaronovou vládou. Po stručnom zhrnutí izraelskej snahy za posledné roky o prekazenie plánov tých, ktorí ho chcú zničiť, hovorí: "...teraz, po toľkom úsilí, obetiach a utrpení, keď sa konečne zdalo, že Izrael predsa obstojí, príde Ariel Šaron a vyhlási porážku. Muž, ktorý si reputáciu vybudoval budovaním židovských osád, ich dnes chce odstrániť." (JPost, 11.2.) Po jedenástich rokoch od Osla, po tom, ako zahynuli stovky Židov a tisícky boli zranených sa opäť nachádzame zoči voči predstave stiahnutia sa a ústupu."

Podľa Freuda sa Izrael v súčasnosti dostal do bodu, odkiaľ už nemá kam ísť, len k Bohu. "...stojíme tu a zdá sa, že všetky naše alternatívy sme už vyčerpali. Diplomacia zlyhala, politici nás sklamali a svet nás stále nenávidí, dokonca ešte viac ako predtým.... Vkladali sme svoju nádej do ľudí a to bola možno naša najväčšia chyba. Právě bolo ľavé, ľavé bolo nesprávne a Palestínčania nad'alej prelievajú židovskú krv."

Keďže moderné riešenia zlyhali, pokračuje Freud, prečo sa nevrátiť k múdrosti včerajška? V celej svojej histórii sa židovský národ obracal ku svojmu nebeskému Otcovi ako k prameňu sily a podpory. A teraz je opäť čas, obrátiť sa k Nemu.

Priatelia a zástancovia Izraela by mali rozbehnúť medzinárodnú kampaň – Volanie k žalmom – ktorá by zjednotila Židov, kresťanov aj iných k modlitbám za Izrael. Rabíni, učители, pastori a kňazi by mali vyzývať svoje ovečky každý týždeň k pokorným modlitbám za Izrael.

"Predstavte si, aký by to malo vplyv," hovorí, "keby sa milióny ľudí na celom svete spojilo v modlitbách. Ich odozva by sa nedala prehliadnuť. Bolo by ju cítiť od Washingtonu až po Tokyo aj ďalej." Mnoho ľudí rozmýšľa, čo by mohli urobiť, ako môžu niečo zmeniť. Podľa Freuda je práve to dôvod, prečo je modlitba taká dôležitá. Zmocňuje každého, či už bohatého alebo chudobného, svätý alebo hriešnika a všetkých nás spája do jedného celku, v ktorom môžeme zatriať nehom v záujme židovského štátu. A napokon Freud zdôrazňuje, že žiadna modlitba nie je zbytočná. Cituje žalm a hovorí: "Hospodin je blízky všetkým, ktorí ho vzývajú, všetkým, ktorí ho vzývajú v pravde." (Žalm 145:18) Na rozdiel od našich vodcov Boh nás nikdy nesklame.

PREJEDNÁVANIE OHĽADNE MÚRU SA BLÍŽI

Ako sa deň začatia "súdneho sporu" ohľadne izraelského bezpečnostného múru blížil, na sklamanie PS sa viaceré krajiny pridali k rozhodnutiu USA prejednávanie Medzinárodného súdneho dvora bojkotovať. Európska únia a Rusko sa pripojili k Spojeným Štátom, Kanade, Austrálii a radu ďalších krajín, odmietajúcich "politizovanie" Svetového súdneho dvora v Haagu. Izrael spočiatku zamýšľal vyslať na pojednávanie svojho zástupcu, ktorý by prezentoval Izraelský pohľad na vec, no nakoniec sa rozhodol zostať bokom. Izraelskí predstavitelia sa obávali,

že Palestínčania sa pokúsia využiť Súdny dvor k tomu, aby obvinili Izrael z hocičoho a zo všetkého. Ohrada zatiaľ v žiadnom prípade nie je dokončená. Má rozsiahle medzery na rovine Šaron, v okolí letiska Ben Gurion a niektorých častí Jeruzalema, ktoré ju robia z veľkej časti neúčinnou.

Palestínski predstavitelia obviňujú USA z tlaku na Európu, aby sa od pojednávania Medzinárodného súdneho dvora dištancovala. *"Všetci vieme, že Američania tlačili na Európu, aby sa od Haagu dištancovala a nevytvorila tak precedens, ktorý by mohol otvoriť dvere sporom proti USA, Rusku a Európe zo strany menších štátov,"* povedal hovorca PS. *"Rusi sa boja, že najbližšie by sa Súdny dvor zaoberal sporom, ktorý by podali Čechenci proti nim,"* povedal iný predstaviteľ. (JPost, 16.2)

Kompetencia Medzinárodného súdneho dvora je však silne obmedzená. V prvom rade môže vydávať iba názory alebo odporúčania. Po druhé môže rozhodnúť, že ohrada nie je legálna iba na miestach, kde prechádza cez palestínske územie a oddeľuje od seba palestínske dediny, čo pripúšťajú samotní Palestínčania. Podľa slov predsedu vlády PS Saeba Erekata Palestínčania tvrdia, že múr je nelegálny, pretože je to trvalá stavba na palestínskom území a tým vytvára nové hranice. Okrem toho tiež *"ohrozuje možnosť dvojštátneho riešenia,"* povedal. (JPost, 16.2)

Súdny dvor v Haadu sa rozhodol v pojednávaní pokračovať aj napriek nesúhlasu mnohých krajín a skutočnosti, že Izrael na ňom nespolupracuje. Palestínski predstavitelia zastávajú názor, že rozhodnutie Izraela zostať mimo, je samo o sebe priznaním viny.

IZRAELSKÉ DEMONŠTRÁCIE V HAAGU

Kým v sieňach Medzinárodného súdu odznievajú argumenty proti izraelskému bezpečnostnému múru, Izrael vedie mimo súdu iný boj. Veľký počet izraelitov z Izraelu a ďalších krajín demonštruje proti palestínskym teroristickým útokom. Podľa zástupcu ministra zahraničných vecí zodpovedného za verejné záležitosti Gideona Meira Izrael plánuje vyhrať boj o verejnú mienku mimo súdu. Ich zámerom je, aby Palestínčania oľutovali deň, kedy sa rozhodli predniesť záležitosť s múrom Súdnemu dvoru. Každý z 927 demonštrantov bude niesť tabuľku, na ktorej bude meno jednej z obetí terorizmu a jej či jeho príbeh.

Zvyšky autobusu č. 19, ktorý vybuchol v ulici Azza, už boli v rámci Izraelskej snahy osloviť verejnosť prevezené do Haagu. Palestínčania si však zorganizovali vlastnú demonštráciu a výsledkom bolo, že Medzinárodný súd nariadil rôzne dni pre izraelské a palestínske demonštrácie, aby predišiel nepríjemnostiam.

Podľa Meira jediným posolstvom izraelských demonštrácií bude, že ohrada zastavuje terorizmus. Vo svojich písomných argumentoch predložených Súdu však Izrael tvrdí, že Medzinárodný súdny dvor nie je kompetentný zaoberať sa záležitosťou bezpečnostného múru. V každom prípade bude Izrael nepochybne ignorovať nálezy Súdu. Pokiaľ ide o negatívne ohlasy médií, ktoré pravdepodobne vyplynú z celej záležitosti, bola

do Haagu vyslaná delegácia parlamentných asistentov politickej pravice i ľavice, aby sa s nimi vysporiadala.

Medzi demonštrujúcimi je mnoho rodinných príslušníkov obetí terorizmu.

IRÁNSKE JADROVÉ AKTIVITY MUSIA BYŤ ZASTAVENÉ

Vydavateľ denníka *Jerusalem Post* v úvodníku vydania zo 16.2. zdôrazňuje, že Irán nikdy neprestal vyvíjať atómovú bombu ani klamať o svojom jadrovom programe. Podľa neho jedinou otázkou ohľadne iránskych klamstiev a zámerov je, čo s nimi.

Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE) len nedávno zverejnila svoj objav plánov továrne na výrobu obohateného uránu P2. *”Irán minulú jeseň tvrdil, že má omnoho nižšiu schopnosť obohacovania a súhlasil s jeho pozastavením výmenou za prísľub bližšej spolupráce v oblasti civilnej jadrovej energetiky s Európou.”* (*JPost*, 16.2.) Američania rovnako ako Európania sú zrejme presvedčení, že Iránčania ”dohodu” nedodrжали. Na rozdiel od Iraku sa Európski zástupcovia veľmi usilovali dohodnúť s Teheránom prísnejšie inšpekčné podmienky. Minulotýždňová správa MAAE však ukazuje, že ak má byť diplomacia úspešná, musí pridať ešte niekoľko pák.

Úvodník ďalej poukazuje na to, že Iránčania sa doteraz správali nepoddajne. *”Ako krajina, ktorá je schopná vyrábať jadrovú energiu, je Islamská republika Irán pripravená predávať ju na medzinárodnom trhu,”* povedal nedávno spravodajským agentúram minister zahraničia Kamal Kharazi. A to platí aj o Rusoch, ktorí naďalej odmietajú americké žiadosti, aby nezásobovali Irán jadrovým palivom.

Problém súvisí aj s tým, že režim nerozširovania jadrových zbraní, ktorým je Irán viazaný, má jeden nedostatok. Režim nezakazuje členom obohacovať urán a preto si Irán podľa predsedu MAAE Muhammada el-Baradeia nárokuje právo budovať centrifúgy. Prezident Bush nedávno v rámci komplexného návrhu na sprísnenie podmienok režimu navrhol upchať aj túto diery. Podľa neho by krajiny exportujúce jadrovú energiu mali poskytnúť civilným reaktorom ”spol'ahlivý prístup” k palivu výmenou za to, že sa vzdajú obohacovania a znovuspracovávania uránu, ktoré *”krajina, ktorá má záujem využívať jadrovú energiu na mierové účely, nepotrebuje.”*

V závere úvodníku vydavateľ poukazuje na ”Líbijský model”. Zdá sa, že v Líbii mali mnohoročné sankcie požadovaný účinok. Spolu s odstavením Saddáma Husseina od moci nakoniec presvedčili Gaddafiho, že musí zmeniť postoj a vzdať sa svojho jadrového programu. Preto je načase uvaliť na Irán tvrdé sankcie a udržať ich, až kým neukončí svoj jadrový program obohacovania a výroby zbraní. Je presvedčený, že toto prítvrdenie by prinieslo ovocie, keďže Irán je sankciami ešte zraniteľnejší ako Líbia.

IZRAEL MÁ VÁŽNY PROBLÉM SO ŠTRAJKAMI

A stalo sa to znova: izraelský verejný sektor opäť vyhlásil štrajk. Smeti sa hromadili na uliciach a niekoľko dní ich nikto nevyzbieral. Teraz je už najnovší štrajk našťastie vyriešený, no tieto rozsiahle akcie, ktoré v posledných mesiacoch ochromovali Izrael, "podčiarkujú," podľa Evelyn Gordonovej, redaktorky časti Komentáre a názory *Jerusalem Postu*, "potrebu zákonných obmedzení práva na štrajk." (*JPost*, 17.2.)

Jednou z príčin, prečo sú štrajky v Izraeli obzvlášť zlé, je to, že väčšina z nich mala pôvod vo verejnom sektore. Inými slovami verejní zamestnanci, ktorí sú si vedomí, že o svoju prácu neprídu, odstavia dôležité a potrebné služby ako je poskytovanie vody a elektriny a potom čakajú, ako sa im zvýšia platy. Gordonová podotýka, že zamestnancom nejde o to, aby ich práca už nebola verejná, ale využívajú svoje spojenie so samosprávnymi úradmi nato, aby prerušili základnú infraštruktúru. To bolo zrejme aj nedávno, keď bolo v niekoľkých mestách v noci vypnuté pouličné osvetlenie. "Ponorit' mesto do tmy rapídne zvyšuje riziko kriminálnych a teroristických činov ako aj dopravných nehôd. Pracovníci tým aktívne ohrozili verejné blaho," hovorí Gordonová. V dvoch mestách autá kvôli chýbajúcemu osvetleniu, ktoré výrazne znížilo viditeľnosť, naozaj zrazili dvoch chodcov, pričom jeden utrpel vážne zranenia.

Pracovníci verejného sektoru majú asi pocit, že v rámci svojho protestu majú právo sabotovať životne dôležitú infraštruktúru, pokračuje Gordonová. Poukazuje na údalosti z leta 1999, kedy zamestnanci Mekorotskej vodárne striedavo odstavovali od vody všetky mestá, každé na štyri hodiny. To vytvára podmienky pre vznik požiarov a dehydratáciu ľudského organizmu, ktorá znamená vážne zdravotné ohrozenie. Okrem toho striedavé zapínanie a vypínanie vodovodných potrubí má nepriaznivý vplyv na kvalitu vody.

Gordonová ďalej píše o "nepochybne najkritickejšej štrajkovej situácii v západnom svete". Od roku 1997 do roku 2001 zaznamenal Izrael 889 štrajkových dní na každých 1000 pracovníkov za rok. Na porovnanie vo väčšine západných krajín je to v priemere menej ako 75. "Netreba ani hovoriť, že také časté štrajky spôsobujú obrovské škody na ekonomike ako aj na kvalite života v Izraeli."

V závere Gordonová uvádza, že je potrebné legislatívne obmedziť právo na štrajk. "Jedným z najľahšie napravitelných problémov je v súčasnosti totálna absencia právnych obmedzení práva na štrajk," píše. V mnohých krajinách, napríklad v USA, Kanade či Japonsku, sú štrajky verejného sektora priamo zakázané a rozpory sa riešia nejakým iným spôsobom. Strata práva na štrajk sa považuje za spravodlivú cenu za oveľa vyššiu istotu pracovného miesta, ktorú zaručuje práca vo verejnom sektore.

Ak to vláda s ozdravovaním ekonomiky myslí vážne, nemôže si dovoliť naďalej ignorovať izraelský štrajkový problém. Zdá sa, že nadišiel čas zaviesť zákonné hranice práva na štrajk a to najmä vo vzťahu k verejnému sektoru.

KNESSET POVZBUDZUJE MISIONÁRSKU PRÁCU

Áno, je to pravda. Minister turizmu Benny Elon poprosil kresťanské skupiny, aby vykonávali misijnú prácu, ale nezameriavali sa na Židov. Chcel by, aby kresťania konvertovali moslimov – doslovne, aby "im ukázali svetlo". Podľa správy v *Maarive* Elon povedal kresťanským zástupcom, že Izrael nebude akceptovať pokusy o konverziu Židov, ale navrhol, aby išli k moslimom.

"Navštevujte mešitu za mešitou a priveďte moslimov ku svetlu," povedal vlastnými slovami. Jeden z jeho hovorcov neskôr vysvetlil, že tým nemyslel všetkých moslimov, ale iba *"tých, ktorí kážu vraždenie a vykonávanie teroristických útokov."* Ľudia podľa neho musia pochopiť, že Židia nie sú kolonialisti, ale národ, ktorý sa navrátil do svojej krajiny ako naplnenie slov napísaných v Biblii. *"Keď sa rozprávate s moslimom, ktorý vraždí a fanaticky verí, že naše náboženstvo je nepravdivé a... keďže neakceptuje bibliu a je presvedčený, že je plná lži, potom je ťažké sa s ním rozprávať. Ale keď sa stretnete s kresťanom, aj keď je nepriateľský, vždy je tam základ pre vzájomný dialóg."* (JPost, 9.2.)

Arabi však Elonovými výroky veľmi nadšení neboli. Člen Knessetu Ahmed Tibi povedal, že Elonova iniciatíva smerujúca ku konverzii je "fatamorgánou", ktorá je protiislamská a je prejavom rasizmu. "Tento plán reprezentuje ideológiu ľudí, ktorí si myslia, že môžu ovládať iný národ a zároveň si užívať pokoj a bezpečie." Potom vyjadril obavy, že okrem antisemitizmu sa vo svete objavuje nová tendencia a to "islamofóbia".

Kritickí boli aj niektorí židovskí poslanci. *"Je to ako vyhlásenie vojny proti Islamu, ktorého výsledkom budú noví nepriatelia judaizmu. Pre moslimov nemôže existovať horšia urážka,"* povedal poslanec Michael Melchior. *"Ľudia na podobných pozíciách ako Elon by si mali dvakrát rozmyslieť, kým vyvolajú takú provokáciu ako je táto, ktorá rozducháva oheň nenávisť medzi náboženstvami."*

REZIGNÁCIE OTRIASAJÚ FATAHOM

Fatah, ktorý je jednou z frakcií Organizácie za oslobodenie Palestíny, nedávno šokovalo odstúpenie asi 400 aktivistov, ktorý podpísali verejný list, v ktorom obviňujú vodcov Fatahu z korupcie, zneužívania moci a ľudí. Mená všetkých podpísaných síce nie sú pravé (niektorí z nich už nežijú), no rezignácia spolu s listom boli dostatočným podnetom nato, aby Arafat zvolal mimoriadne stretnutie Najvyššej rady Fatahu.

Sklamaní mladí aktivisti v liste uvádzajú, že ich hnevalo aj zlé vedenie a nedostatok smerovania v celom spôsobe riešenia konfliktu s Izraelom. Sťažovali sa, že vodcovia Fatahu ignorovali ich žiadosť o zorganizovanie volieb. Aj napriek tomu, že zákony Fatahu ustanovujú voľby na každých päť rokov, od roku 1989 sa žiadne neuskutočnili. Niektorí predstavitelia Fatahu sa snažili zmenšovať význam odstúpenia tým, že sponchyňovali pravosť dopisu. Jeden z nich obvinil aktivistov z používania vymyslených mien. *"Zistili sme, že na zozname sa vyskytujú mená "martýrov" ako*

napríklad *Ala al-Halaykeh a Hišam Abajdeh z dediny Šajoukh v Hebrone,*” povedal. *”Ostatné mená sú vymyslené a neexistujú.”* Okrem toho vyjadril názor, že účelom listu bolo vyvolať vo Fatahu zmätok.

Táto udalosť prirodzene nevesťí nič dobrého pre Fatah. *”Korupcia, zneužívanie moci a ľudí”* sú nepochybne oprávnené sťažnosti. Arafat a jeho spolupracovníci už hrali hru Saddáma Husseina príliš dlho. Táto hra sa podobá šachu a je súčasťou starého Stredného východu za čias kalifov. Máte pri nej oblečenú vojenskú uniformu s baretou, nosíte zbraň, vytvoríte si skupinu komplicov a schovávate si milióny na účte vo Švajčiarsku. Svojim spolupracovníkom dáte pomerne dosť sily, kým tancujú, tak ako vy pískate. A ak nie – nuž, preto nosíte zbraň.

Teraz sa múry despotizmu a oligarchie rúcajú, ale Arafat a jeho kabinet to odmietajú vidieť. Podľa jedného z vodcov Fatahu hoci sú viaceré požiadavky, o ktorých sa list zmieňuje, *”oprávnené, teraz nie je vhodný čas na rezignáciu.”* Napriek tomu *”by tento dokument mal vedeniu ukázať, ako veľmi potrebujeme reformu,”* dodal. Egypt taktiež požaduje vo Fatahu reformy, no len budúcnosť ukáže, či k nejakým skutočne dôjde.

ZEMETRASENIA A SNEH

Po 30 rokoch, ktoré som prežil v Japonsku, som vedel, aké to je, zažiť zemetrasenie dávno predtým, ako som zažil relatívne slabé zemetrasenie v Izraeli 11.2.2004. Pamätám si, ako som raz v noci, keď som mal dvanásť rokov, vypadol z postele, keď pomerne silné zemetrasenie v Osake otriaslo našou budovou, roztrhlo elektrické vedenie a vyhnalo všetkých obyvateľov mesta do ulíc. No až do minulého týždňa som v Izraeli podobné otrasy nepocítil. Epicentrum otrasov z 11.2. bolo v severnom výbežku Mŕtveho mora a dosiahli intenzitu 5 stupňov Richterovej škály. Zemetrasenie bolo cítiť viac či menej silno v celej krajine.

V mestskej časti Jeruzalema Talpiot sme ho pocítili síce dosť silno, jeden záchvev odlomil malý ornament z našej obývačkovej policičky, ale okrem toho nás v podstate iba trochu ponatriasalo. Obyvatelia vysokých budov v Tel Aviv si asi mysleli, že prišlo *”to veľké”*. Niektorí vraj pred začiatkom zemetrasenia počuli *”veľký hukot”*, iní však nepočuli skoro alebo vôbec nič.

Bolo by skvelé, keby sme si mohli oprášiť ruky a povedať: *”Vďaka Bohu, už je to za nami.”* Samozrejme, že *sme* radi, že je to za nami, no podľa expertov nás to veľké ešte len čaká. Niektorých vedcov trochu *”zmiatlo”*, že po nedávnom zemetrasení sa nevyskytli žiadne ozveny. Znamená to, že sa blíži ešte jedno? Podľa seizmológov je odpoveď áno, ale nedá sa povedať kedy. Môže to trvať aj roky.

V Japonsku som raz zažil zvláštny fenomén. Zem sa triasla v zime, keď bolo nasnežené. Tu v Jeruzaleme začalo snežiť dva dni po zemetrasení, na deň svätého Valentína.

Meteorológovia predpovedali 10 až 20 centimetrov a nakoniec z toho bolo 10. Sneh bol krásny a bola to príjemná a upokojujúca zmena v inak hektických životoch. Sneh bol taký mokrý, že sa začal topiť hneď, ako dopadol na zem.

Vlhkosť, ktorú priniesol, je vítaným doplnkom zrážok, ktoré už padli. V súčasnosti sa uvažuje o otvorení stavidla Deganya, aby sa zabránilo zatopeniu v okolí Tiberias a voda mohla odtečť do Mŕtveho mora.

“Silný Boh hrmí predivne svojím hlasom, on, ktorý činí veľké veci, priveľké pre náš rozum. Lebo snehu hovorí: Padaj na zem! Tak I spŕche dažďa a spŕche svojich mohutných dažďov.” (Jób 37:5-6)

*Lonnie C. Mings
Jeruzalem*

“Dôležitá správa: druhý samovražedný výbuch v autobuse v Jeruzaleme za posledný mesiac si vyžiadal životy 8 Izraelitov a spôsobil zranenia vyše 60 ľudíom. Modlite sa za mier a pokoj pre Jeruzaleme!”

„Na твоjich múroch, Jeruzaleme, ustanovím strážcov, ktorí po celý deň a po celú noc nebudú nikdy mlčať. Vy tedy, ktorí pripomínate Hospodina, nemajte pokoja!“ (Iz. 62:6)

MÚR MODLITIEB

LIST MODLITEBNÉHO STRÁŽCU

Marec 2004 / Adar 5764

“...miestami budú... zemetrasenia. Ale to všetko je začiatok útrap.” (Mat. 24:7-8)

IZRAELČANIA SA TRIASLI

V stredu 11. februára o 10:16 dopoludnia Izraelčanmi “zatriaslo” zemetrasenie o sile viac ako 5 stupňov Richterovej stupnice, ktoré zasiahlo celú krajinu. Aj keď v tejto časti sveta sú zemetrasenia považované za bežnú vec, väčšina Izraelčanov také silné otrasy doteraz nezažila. V niektorých častiach krajiny bolo chvenie silnejšie ako v iných. Poniektorí ho sotva cítili, kým tí, čo boli vo vysokých budovách v Tel Avive, ho považovali za “silné”. Ja osobne som v čase jeho zásahu sedel za počítačom. Keďže predtým som pracoval v Japonsku, bol som na zemetrasenia zvyknutý. Toto však bolo určite najsilnejšie, aké som po dlhom čase zažil. Najsilnejší otras trval len dve alebo tri sekundy; keby trval dlhšie, spôsobil by vážne škody. Takto došlo len k malému poškodeniu a len k jednému alebo dvom zraneniam. Aj tak sú z toho Izraelčania roztrasení a kladú si otázku, či toto bolo to “silné” zemetrasenie, ktoré bolo predpovedané alebo či ešte len príde. Žiaľ, seizmológovia nám hovoria, že ešte len príde. Ďalší odborníci tvrdia, že krajina nie je pripravená na veľké otrasy, a keby ju zastihli v súčasnom štádiu nepripravenosti, vyžiadali by si mnoho obetí na životoch. Aj keď sa možno nebude dať v budúcnosti vyhnúť “silnému” otrasu, môžeme sa aspoň modliť za to, aby bol Boží ľud pod ochranou, keď to príde.

“Ešte raz zatrasiem zemou, ale aj nebom.” (Žid. 12:26)

AUTOBUS VYSTAVENÝ V HAAGU

“Osídla nastavili tí, čo usilujú o môj život, a tí, ktorí moje nešťastie hľadajú... celý deň myslia na zradu.” (Ž. 38:13)

- **Modlite sa** za to, aby zuhoľnatý podvozok eggedského autobusu, ktorý je vystavený v Haagu, pomohol ľuďom vidieť pravú povahu problémov, s ktorými Izrael na Blízkom východe zápasí.

Zdá sa, že bombové útoky na autobusy sú naďalej najobľúbenejším *modus operandi* (spôsobom realizovania) palestínskych teroristov. Ráno 29. januára odpálil samovražedný útočník bombu v autobuse č. 19, idúcom po ulici Azza, neďaleko od sídla predsedu

vlády. Výbuch usmrtil 11 ľudí a zranil prinajmenšom 50-tich. Autobus vybuchol len pár metrov od kaviarne Moment, ktorá bola terčom bombového útoku pred niekoľkými rokmi, keď bola plná pravidelných zákazníkov. Celú vrchnú časť autobusu odtrhlo a časti strechy sa vzniesli 40 až 50 stôp (12 až 15 m) do výšky. Stalo sa to po niekoľkotýždňovej prestávke plnej nádeje, že teroristi sa už vzdali pokusov nastúpiť do preplnených autobusov. Jednou zo znepokojujúcich vecí na tomto konkrétnom incidente je skutočnosť, že boli ľahko zranení najmenej traja veriaci. Izraelské orgány v snahe obmedziť bombové útoky na autobusy naplánovali dvojakú lešť. Jednak je to prepravenie samotného autobusu do Haagu, aby bola *významná* inštitúcia svedkom toho, čo robia teroristi v tejto časti sveta. Po druhé - a možno ťažko uveriteľné - izraelské orgány diskutujú o možnosti umiestniť na autobusy vrecká s bravčovou masťou ako odstrašujúcim prostriedkom. Moslimovia veria, že ak sa akýmkoľvek spôsobom poškrvnia bravčovinou, bude im odoprený prístup do Raja. Avšak nie je isté, či by táto taktika zabrala, a či by takýmito autobusmi chceli cestovať samotní Izraelčania.

- **Modlite sa** za tých, ktorí boli v tomto autobusovom útoku zranení a traumatizovaní.

“Ale tí, čo sa stroja zahubiť mi život, tí vojdú do najnižších hlbín zeme;” (Ž. 63:10)

NÁRODY NAMIETAJÚ PROTI SÚDNEMU PROCESU O MÚRE

“...[On] pomstí krv svojich služobníkov... a pokryje hriech svojej zeme i svojho ľudu.” (5 M. 32:43)

- **Naliehavo žiadajte Boha**, aby zmaril zámery tohto “súdného procesu”, v ktorom je Izrael zjavne žalovaný viac ako múr.

V istom čase bol Izrael rozhodnutý vyslať delegáciu, ktorá by pred MSD (Medzinárodným súdnym dvorom) prezentovala ústne argumenty, keď nastolí otázku zákonnosti bezpečnostného múru, ktorý Izrael stavia. Teraz sa však Izrael rozhodol, že zástupcov nepošle. Hovorca MSD však povedal, že súd v tejto záležitosti bude pokračovať, či sa ho Izrael zúčastní alebo nie. Medzitým pomerne veľké množstvo národov vrátane USA, U.K., Ruska, Kanady, Nemecka a niekoľkých ďalších národov EÚ vyjadrilo proti súdnemu procesu o múre námietky. Izrael tvrdí, že voľbou neísť nebojkotuje súd. Skôr si myslí, že svoj prípad už pred súdom prezentoval a nemá záujem byť postavený pred súd len preto, že sa snaží brániť sa pred palestínskym terorizmom. Izraelskí činitelia sa obávajú, že Palestínčania využijú svetový súdny dvor na obvinenie Izraela z každého zločinu od genocídy po etnickú čístenku.

- **Modlite sa** za to, aby Boh obrátil tento falošný súdny spor tak, aby boli pred súd postavení radšej tí, ktorí sú skutočne vinní, a nie Izrael.

ZÁSAHY IBS ROZČUĽUJÚ HAMAS AJ ARAFATA

“Povstaň, Hospodine... zdvihni sa proti zbesilosti mojich protivníkov...”, “Prečo sa búria národy a ľudia vymýšľajú daromnosti?” (Ž. 7:7; 2:1)

- **Úpenlivo proste Boha**, aby odvrátil zlosť tých, čo sa usilujú o zánik Izraela. IBS uskutočnili v stredu 11. februára rozsiahle razie v Pásme Gazy, pri ktorých vyhľadávali teroristických vodcov a ukryté zásoby zbraní. Hlavným terčom bola Šijaia, bašta Hamasu v meste Gaza. Zabitých bolo okolo 15 Palestínčanov vrátane tých, čo sa v októbri zúčastnili útoku na americký konvoj a viac ako 60 ich bolo zranených. Tento zásah rozzúrila nielen Hamas, ale aj Arafata, ktorý sa cíti obkľúčený vo svojom tábore Mukata. Podľa *Debkafile* zvolal Arafat v Ramalláhu poradu všetkých svojich bezpečnostných a teroristických vodcov. Tam vydal nezvyklý priamy rozkaz všetkým palestínskym skupinám a frakciám, a naliehal na nich, aby okamžite odštartovali rozsiahle útoky proti izraelským cieľom, v takom rozsahu ako masakre v marci 2002, ktoré potlačili izraelské obranné ťaženie na Západnom brehu (*Debkafile*, 11. február). Mimoriadne ostré útoky nariadil nasadiť proti osade Guš Katif, ako súčasť stratégie na prekazenie Šaronevej iniciatívy.
- **Naliehavo proste Boha**, aby ochránil svoj ľud od týchto nových plánov rozhnevaného nepriateľa.

“Nato rozhneval sa drak na ženu a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva...” (Zj. 12:17)

ČLENOVIA KNESETU NALIEHAJÚ NA KREŠŤANOV, ABY OBRÁTILI MOSLIMOV

“Tak sviet’ vaše svetlo pred ľudmi, aby videli vaše dobré skutky a velebili vášho Otca, ktorý je v nebesiach.” (Mat. 5:16)

- **Chváľte Boha** za to, že aspoň jeden židovský člen knesetu jasne rozpoznať cnosť vlastnú kresťanskej viere.

Tesne po správach o prokresťanskom výbore v knesete, ktorý uznáva pomoc poskytovanú Izraelu evanjelikálnymi kresťanmi a chce tu žijúcim kresťanom uľahčiť život, objavila sa správa, že poslanec Benny Elon (tiež minister turizmu) nalieha na kresťanov, aby obrátili moslimov – vlastne, aby “im ukázali svetlo”. Elon presviedčal kresťanov, aby “chodili z mešity do mešity a priviedli moslimov k svetlu” (*JPost*, 9. február). Elon hovorí, že nemyslel všetkých moslimov, ale požiadal kresťanov len o to, aby obrátili “tých, ktorí hlásajú vraždenie a uskutočňujú samovražedné útoky”. Jednoznačnejšie priznanie hodnoty kresťanstva od niekoho, kto sa nedrží jeho požiadaviek, ani nemohlo prísť. Áno, je to pravda - kresťanstvo je viera, ktorá vyžaduje lásku, milosrdenstvo a odpustenie nepriateľom. Snáď teraz mnoho Židov začne vidieť našu vieru v inom svetle.

“...dostalo sa pohanom spasenia, aby sa v nich vzbudila žiarlivosť.” (Rim. 11:11)

OSADY V GAZE URČENÉ NA ZÁNİK

“Toto je dedičné vlastníctvo kmeňa Júdovcov... Gaza, jej dediny a jej osady...” (Joz.

15:20,47)

- **Naliehavo žiadajte Boha**, aby odvrátil plány tých, čo chcú židovských osídlen-
cov vykoreniť z Gazy, ktorá je časťou dedičstva zaslúbeného Abrahámovi a jeho
potomstvu.

Dnes je jasné, že muž, ktorý bol voľakedy naklonený zakladaniu židovských usadlostí
v celej "Erec Israel", zamýšľal urobiť Pásmo Gazy takmer "judenrein" (úplne bez Židov).
Ako súčasť svojho ústupového zámeru chce Šaron zrušiť v Gaze 17 z 21 osád a ich
obyvateľov presunúť do Negevu a iných oblastí. Táto hromadná evakuácia bude zahŕňať
prinajmenšom 7 500 ľudí. Hoci Šaron povedal, že samotná evakuácia bude o dva roky,
Ehud Olmert sa nedávno vyjadril, že presuny začnú v júni alebo v júli tohto roku. Táto
dvojaká reč je len jeden z premiérových problémov. K strácaniu sympatií veľkej časti
izraelskej spoločnosti kvôli odstraňovaniu osád sa teraz pridružil ďalší premiérov prob-
lém s bezpečnostným múrom, ktorý je – a nie je. Výstavba múru v niektorých strategic-
kých oblastiach zastala, zanechajúc medzery na najzraniteľnejších miestach ako Šaron-
ská planina severne od Tel Avivu, územie okolo letiska Ben Gurion a samotný Jeruza-
lem. V týchto troch bodoch "sa predseda vlády zohol pred námietkami Bušovej adminis-
tratívny proti akýmkoľvek odchýlkam od Zelenej hranice spred roku 1967, ktoré zachá-
dzajú do Západného brehu" (*Debkafile*, 4. február). Tým zostáva múr do veľkej miery
neefektívny.

*"Na vás rozmnožím ľudí i zvieratá... a osadím vás ako za vašich starých čias, naložím
s vami lepšie ako kedykoľvek predtým..." (Ez. 36:11)*

Nakoniec, **chváľte Boha** za februárové výdatné sneženie a proste Ho, aby dažde nepre-
stávali, až kým sa po Kinnerete nenaplnia aj podzemné zvodnené vrstvy.

*V mene Mesiáša,
Lonnie C. Mings*

Projekt MÚR MODLITIEB organizuje medzinárodná organizácia
Kresťanskí priatelia Izraela (CFI) so sídlom v Jeruzaleme:

CFI, P.O.Box 1813, Jerusalem 910 15, ISRAEL

E-mail: cfi@cfijerusalem.org; www.cfijerusalem.org

Na Slovensku a v Českej republike zabezpečuje tento projekt občianske združenie Chevra.

CHEVRA CENTRUM

Na začiatku minulého roka sme boli veľmi požehnaný tím, že nám predseda Židovskej náboženskej obce v Žiline ponúkol budovu pre naše združenie. Je to bývalá židovská škola. Uvedomujeme si, že nás Boh vedie k tomu, aby táto budova bola požehnaním pre Jeho ľud ako Chevra centrum, a to cez nasledovné projekty:

- distribúcia potravinových balíkov a humanitárnej pomoci, šatstva
- pomoc pre tých, ktorí prežili holokaust a geto
- zdravotnícke projekty
- starostlivosť o starších ľudí
- programy pre deti a siroty
- kultúrne, vzdelávacie a vyučovacie programy
- pomoc pre obeť miestnych pohrôm
- projekty Aliyah – imigrácia do Izraela

Súčasný stav budovy

Budova potrebuje rekonštrukciu. Návrh a príprava projektu, materiál a samotná práca na stavbe stojí veľmi veľa. Je to obrovský projekt, ale Boh Izraelov, ktorý je náš Otec a Boh je oveľa väčší, než tento projekt. Táto vízia je nielen pre tím Chevra, ale aj pre tých v tele Ješuu (Ježiša), ktorých srdcia sú zlomené pre Židov, a ktorí chcú byť Jeho požehnaním pre nich: *“A požehnám tých, ktorí ňa žehnajú” (1 M. 12:3)*

Pohľad na projekt budovy po rekonštrukcii.

Milí bratia a sestry, viac ako rok sa modlíme a očakávame na pokyny nášho Boha, na “otvorené dvere“, do ktorých máme vstúpiť. Práve sme vstúpili do nich: do projektu Chevra centrum. Prosíme, modlite sa za nás, aby sme viac poznali Toho, ktorý všetko zmôže a všetko riadi. Každá vaša modlitba je pre nás vzácna a posilňuje našu túžbu nasledovať Pána Ježiša v naplnení Otcovej vôle.

Ďakujeme všetkým vám, ktorí ste nám už prispeli na tento projekt. Nech vás Boh požehná a posilní vo viere.

tím Chevra

Pre všetkých vás, ktorý ste sa rozhodli prispieť na projekt CHEVRA CENTRUM sú nasledovné informácie:

Pre platby zo Slovenska :

Chevra, Hollého 40 , 010 01 Žilina,

Banka: ČSOB, a.s., Legionárska 1, 012 22 Žilina

zvlášť vytvorený účet - č.ú.: 307945033/7500 (Sk) (poukážka označená červenou bodkou)

Pre platby z Českej republiky:

Chevra, Smetanova 523, 739 61 Třinec

Banka: ČSOB, a.s., Lidická 1264, 739 61 Třinec

č.ú.: 180773659/0300 (Kč) (na poukážku uveďte var. symbol 111)

Židia a moslimovia – fakty

Aké veľmoci vládli nad zasl'úbenou zemou?

Pri sledovaní histórie Izraela ma zaujala jedna myšlienka: Koľko veľmocí vládlo nad Zasl'úbenou zemou do prvého príchodu Pána Ježiša, a koľko od jeho príchodu po dnešnú dobu?

Do roku 30 vládli tieto mocnosti:

1. **Egypt.** Po väčšinu doby bronzovej (3150-1200 pred Kr.) Egypt ovládal pobrežné roviny a ostatné veľké oblasti Palestíny. Pod jeho silným vplyvom sa začala rozvíjať kanaánska kultúra. Začínajú sa pestovať olivovníky a vinná réva na výrobu vína. Ku koncu tejto doby prichádzajú morské národy a skupiny kmeňov, ktoré napadli pobrežné národy a vyhnali Egyptanov. Keď izraelský národ prichádza do krajiny, boli v nej kanaánske národy, s ktorými potom bojoval.
2. **Asýrska ríša.** Severné kráľovstvo, ktoré tvorilo desať kmeňov Izraela, dobyli Asýrcania v roku 721 pred Kr. Časť Izraelitov odviekli do zajatia v Asýrii. Asýria vládla až do roku 625 pred Kr.
3. **Babylonská ríša.** V roku 606 babylonská armáda vtrhla do južného kráľovstva a odviekla časť Judejcov do Babylona. Potom Jeruzalem dobyl Nabuchodonozor v r. 598 pred Kr., a nakoniec jeho armáda zničila mesto a chrám v roku 586 pred Kr. Časť obyvateľov Judska odviekli do vyhnanstva.
4. **Médsko-perzská ríša.** V roku 538 pred Kr. Banyloniu ovládli Peržania, a Židia sa mohli vrátiť. Toto obdobie trvalo až do roku 332 pred Kr.
5. **Grécka ríša.** V roku 332 pred Kr. Svätú zem dobyl Alexander Veľký so svojou armádou. Po jeho smrti Ptolemaios získal Egypt a Palestínu, ale v roku 198 pred Kr. získali vládu Seleukovci. Helenistické obdobie skončilo v roku 142 pred Kr. Potom do roku 63 pred Kr. vládli Hasmonejovci.
6. **Rímska ríša.** Rímske obdobie začína v roku 63 pred Kr. dobytím Jeruzalema Pompeiom. Pod rímskou nadvládou sa teda odohrávali udalosti súvisiace s prvým príchodom Pána Ježiša.

Je zaujímavé, že od vzniku izraelského národa až po príchod Pána Ježiša sa vystriedalo šesť mocností v nadvláde nad krajinou, ktorú Hospodin zasl'úbil Abrahámovi a jeho potomkom.

Ktoré mocnosti vládli potom?

1. **Rímska ríša.** Táto ríša vládla aj po návrate Pána Ježiša do nebies, pri vzniku cirkvi a šírení evanjelia do sveta. V roku 324 sa Palestína stala súčasťou kresťanskej Východorímskej ríše. Tak nastalo byzantské obdobie, ktoré trvalo až do vpádu Arabov.
2. **Arabské obdobie** začína vo Svätej zemi v rokoch 636 až 640, kedy začalo jej postupné obsadzovanie. V roku 638 ovládol Jeruzalem druhý kalif Omar. S pádom Cézarey sa roku 640 dostala do rúk **Arabov** celá krajina. Hlavným mestom sa stala Ramla.
3. **Križiaci** obsadili Jeruzalem v roku 1099 a vládli na d Palestínou až do roku 1291, kedy padla pevnosť Akko.
4. Od roku 1291 sa vlády nad Svätou zemou zmocnila **mamelucká dynastia Bahrí**. Mameluci boli moslimovia, pôvodne otroci tvoriaci egyptské vojenské jednotky. Ich sídlo bolo v Egypte. Islam vyhlásili za štátne náboženstvo.
5. V roku 1516 Mameluci boli porazení v severnej Sýrii **Turkami**. Vláda Turkov sa nazýva “osmanské obdobie”, ktoré trvalo až do roku 1917.
6. Od 1917 až do 1948 Palestínu spravovali **Briti** – britský mandát.

A tak opäť nad krajinou Izraela vládlo šesť mocností.

Vznik islamu a problém Palestínčanov

Pre porozumenie islamu sa musíme vrátiť k jeho zakladateľovi, Mohamedovi. Narodil sa v Mekke v roku 570, v beduínskom kmeni kurajšovcov. Bol ešte veľmi mladý, keď sa stal sirotou a preto bol vychovávaný svojím strýkom. Ako mladík prišiel Mohamed do kontaktu so Židmi a rôznymi skupinami kresťanov.

V roku 610 sa Mohamedovi ako štyridsaťročnému zjavil anjel menom Jibrib (Gabriel) a predstavil mu boha menom Alah. On bol jeden z mnohých púšťových bohov uctievaných v tom čase. Alah bol šakalí boh. Mohamed povýšil tohto púšťového boha do pozície jedného a jediného boha. Tým, že nariadil poslušnosť výhradne Alahovi, vyhlásil monoteizmus. Seba videl ako Alahovho posledného proroka. Podľa neho bol Alah rovnakým bohom ako Boh židov a kresťanov. Zjavenia, ktoré Mohamed mal behom anjelských návštev, zapísali jeho nasledovníci do Koránu. Obsah Koránu je podstatne odlišný od toho, čo je v Biblii a na mnohých miestach úplne protikladný. Charakter Boha v Biblii nenesie nijaké stopy podobnosti s Alahom, bohom islamu. Islam je namierený proti židovstvu a aj kresťanstvu.

Korán odmieta, že Ježiš je Boží Syn, Spasiteľ sveta, že zomrel na kríži. Tvrdí, že Ježiš bol vzatý do neba pred ukrižovaním a že iné telo, podobné jeho telu, zomrelo na kríži miesto neho. Podľa islamu nemá Ježišova krv nijakú vykupujúcu moc, ani akúkoľvek hodnotu.

Tento odmietavý postoj islamu k obeti Pána Ježiša sa nás hlboko dotýka. Ak Ježiš nie je Boží Syn a nezomrel na Golgote, neprelial svoju svätú krv – potom kresťanstvo je omyl. Ale my veríme, že nikto nemôže byť pred Bohom ospravedlnený a na veky spasený

bez Kristovej smrti na Golgote.

Podľa Koránu Abrahám vchoval svojich osem synov v Mekke a nie v Hebrone. Alahove požehnanie prechádzalo na potomstvo od Izmaela nie od Izáka, preto Abrahám sa chystal položiť na oltár ako obeť Izmaela a nie Izáka. To spochybňuje úlohu Izraela ako potomkov Izáka a tiež nárok Izraela na Zaslúbenú zem. Židia sú v Koráne opísaní ako odpadlí a prevrátení ľudia, ktorí preklínajú Alaha atď. Vzhľadom k tomu, že Mohamed mal k Židom veľký odpor, pokračuje tento nepriateľský vzťah u moslimov až do súčasnej doby. Bol vyhlásený *džihád* – svätá vojna proti Židom. Korán a moslimské náboženstvo sa má šíriť ostrým meča a násilím.

Čo je treba vedieť o Islame?

Islam je univerzálne náboženstvo, ktoré sa dotýka krajín celého sveta, avšak v skutočnosti na prvom mieste a zásadne v rozmere teritoriálnom, územnom. Existujúci svet je možné rozdeliť na dva priestory: Dar al Islam, Dom islamu, čo je tá časť povrchu zemského, kde islam prevláda alebo kde má politickú moc, aj keď je v menšine a väčšina obyvateľstva nie je moslimská. Druhá časť sveta, v ktorej islam politicky nevládne, sa nazýva Dar al Ĥarb. Dom vojny. Tento duálny pohľad je až extrémne jasný. Každá osoba, ktorá pochádza z územia mimo Dom islamu, je Ĥarbi, to je niekto, kto žije v Dome vojny. Spoločenstvu islamských veriacich je daný záväzok viesť nepretržitú vojnu až konca vekov s absolútnym zákazom zastaviť alebo prerušiť rozširovanie panstva islamu. A to je ten fenomén, ktorému sa hovorí *džihád* – vojna Domu islamu proti Domu vojny. Základným a zásadným nástrojom tohto najvyššieho ideálu, ktorým je *džihád*, je meč, vojna. Avšak tiež všetky ostatné spôsoby musia byť využité a zapojené – sily ekonomické, morálne, kultúrne... Dosiahnuť rozšírenie Domu islamu je najväčšie možné naplnenie Alahovej vôle.

Ernst Schrupp k tejto otázke napísal:

“Moslimovia majú povinnosť robiť svetovú misiu ako svätú vojnu, “dokiaľ všetci nebudú veriť v Alaha” (súra 8:40). sú vyslaní Alahom do boja proti tým, ktorým bolo dané Písmo a neveria v Alaha a nemajú vyznanie pravdy (súra 9:26-30)”

Teroristické akcie, pri ktorých sú zranení alebo zabití ľudia, narušia u Židov normálnu rovnováhu života. V islame je to však naopak. Pokiaľ sa moslim zriekne *džihádu*, chápe sa to ako prejav zrady, lebo sa chrptom obrátil k tejto veľkej božskej výzve.

Mnoho veršov Koránu hovorí o návrate Izraela do jeho krajiny. Podľa moslimov dnešní Židia nie sú však potomkovia Židov biblického obdobia. Veď ide o ľudí, ktorí sa sem zhromaždili zo všetkých končín sveta. Boh dal skutočne túto krajinu deťom Izraela, ale bolo to v biblickej dobe a nemá to vraj nič spoločné s tým, čo sa deje dnes. Ako dôkaz sa uvádza napríklad Hebron. V ňom je hrobka patriarchov. “Syn predsa neopustí hrob svojho otca”, ale Izrael opustil Hebron! To je vraj dôkazom toho, že terajší Židia nie sú príbuzní tým starovekým a preto im v Palestíne nič nepatrí. Nech sa vrátia tam, odkiaľ prišli.

Základom konfliktu medzi Arabmi a Izraelčanmi je teda identita. Kto sme a akým

právom si nárokuje krajinu Palestíny? Tento problém je rovnako židovský ako aj arabský. Ako islam geograficky postupoval, nové územia padali pod jeho vládu. Ktorákoľvek krajina, ktorá bola dobytá islamom, ale neskôr stratená kvôli iným obyvateľom, musí byť znovu získaná všetkými dostupnými prostriedkami. To je povinnosť každého moslima. Korán sa musí stať základom ústavy a zákonom pre ktorúkoľvek raz už dobytú krajinu. V tom je priepastný rozdiel medzi islamom a židovsko-kresťanským myslením.

Čo sa týka Židov, Biblia a desať prikázaní Zákona môžu a majú byť etickým a morálnym základom pre legislatívu, ale nikdy sa nejedná o teokratickú diktatúru. Biblia chráni demokratickú slobodu a práva, nepresadzuje vedenie spoločnosti náboženskými diktátormi.

Islam nepozná dobrovoľné *pokánie* v srdci, ale podrobenie sa. *Odpustenie a mier* s bohom nejestvujú, podobne sa to týka vzťahu k ostatným ľuďom. Mier s inými národmi nejestvuje, iba dočasné zastavenie nepriateľských akcií, než budú priaznivejšie vyhladky a keď bude možno znovu tasiť meč pre šírenie islamu.

Tiež pojem *pravdy* je islamu cudzí. Moslim nemá morálnu povinnosť hovoriť pravdu, alebo dodržať zmluvu s neveriacimi, a tak môžu byť záväzky a mierové jednania uzatvárané a rušené podľa ľubovôle. To vysvetľuje, prečo Jásir Arafat môže uznávať Izrael pred západným svetom, zatiaľ čo ho popiera medzi svojimi moslimskými priateľmi. To je pre moslima normálne, veď jedná s nevercami. Tak môžu byť mnohí naivní politici Západu ľahko oklamaní a sklamaní.

Súčasný konflikt na Blízkom východe teda nemajú korene v politike, etnických menšinách alebo hraniciach územia. Je to duchovný konflikt a neúprosný duch islamu sa vznáša nad arabským svetom. Pre islam je ponížujúcim mať v susedstve židovský štát, zvlášť preto, že moslimovia veria tomu, ako Alah odmietal Židov. Islam nikdy nemôže a nebude uznávať domovské právo Židov v Palestíne. A ešte niečo je potrebné uvedomiť si, že v izraelskom štáte je Jeruzalem a ten je prehlásený za tretie najsvätejšie miesto islamu.

Pripomeňme si, čo sa stalo na konci Mohamedovho života medzi rokmi 622 a 632. Rokom 622 začína mohamedánsky letopočet. Tento dátum je veľmi dôležitý, pretože vtedy Mohamed utiekol z Mekky. Mekka bola významným mestom, veľkým strediskom pohanských beduínov epochy, ktorá mala vo svojom panteóne Kaabu, vybudovanú tisíc rokov pred islamom. Mekka bola strediskom polyteizmu, modiel, kde sa zhromažďovali všetky kmene Arábie. Bola tiež veľkým hospodárskym strediskom. Jej karavány putovali až do Sýrie. Táto staroveká Mekka neprijala Mohamedove názory. Mohamed bol prenasledovaný a nakoniec so svojimi vernými utiekol z Mekky. Jeho spoločníci – dvesto rodín- našli útočisko v malom meste severne od Mekky, v Medine. Prečo práve tam? Pretože v Medine mali moc tri židovské kmene, teda nie pohania, a tieto kmene boli Mohamedovi najbližšie. Osud týchto židovských kmeňov sa však po príchode Mohameda dramaticky zmenil. Dva kmene vyhnali a tretí zmasakrovali. Ženy a deti boli odvedené do otroctva, mužov spúťali, s'ali vrhli do rokliny neďaleko Mediny.

V Medine vznikla prvá islamská komunita. Prečo bol rok 622 vybraný ako začiatok islamu? Prečo práve Medina? Až to tej doby bol islam náboženstvom, božskou inšpiráciou, ale bez akejkoľvek štátnej štruktúry. Po udalostiach v Medine sa arabské

kmene začali postupne spájať. Výnimkou bola Mekka, ktorá odolávala novému náboženstvu. Koncom roku 628 sa Mohamed rozhodol vyjednávať s úradmi Mekky, aby mu povolili púť do ich mesta. Prijal všetky podmienky, len aby dosiahol to, o čo usiloval. Podpísal dohodu o prímieri s obyvateľmi Mekky na desať rokov. O rok neskôr sa Mekky zmocnil bez boja, keď jej obyvatelia, spoliehajúci sa na dohodu s Mohamedom, poslali svoju armádu ako doprovod niekoľkých karaván a tak zostali bez ochrany.

Mohamed je príkladom, normou, meradlom politickej múdrosti, ktorá dokáže viesť džihád nielen brutálnym spôsobom, ale tiež vyjednávaním, podpisom mierových zmlúv, ktoré však je pripravený kedykoľvek porušiť.

Aktuálny pohľad na moslimský svet

Prijímanie náboženstva islamu sa dnes stáva hromadným javom. Moslimovia prevládajú v 30. až 40. krajinách od Pacifiku po Atlantik a v pásme krajín, ktorý sa rozprestiera cez severnú Afriku do strednej Ázie a na juh do severných oblastí indického subkontinentu. Arabi tvoria menej ako jednu pätinu všetkých moslimov. Odhaduje sa, že miera rastu islamského náboženstva je vyššia ako pri všetkých ostatných náboženstvách.

Podľa štatistiky z roku 1994 bolo na svete okolo 1 100 miliónov moslimov. Za 6 rokov sa tento počet zvýšil približne na 1 300 miliónov. Napríklad moskovská populácia moslimov vzrástla za posledných šesť rokov z 250 000 na milión osôb. V európskych štátoch ako napr. Švédsko, Nemecko, Belgicko, Holandsko a Veľká Británia, je islam druhým najrozšírenejším náboženstvom. V USA je asi 2000 mešít.

Z 25 najrýchlejšie rastúcich národov sveta je ich 11 s moslimskou väčšinou a pôrodnosť je v týchto štátoch trikrát vyššia ako na Západe.

Temer 4000 islamistov súčasnosti absolvuje bojový výcvik v 20 sudánskych táboroch pod dohľadom veliteľov iránskych revolučných gárd.

Pôvod Arabov

Izrael je obklopený arabskými štátmi. V polovici roku 2000 v samotnom štáte Izrael bolo 6 271 000 obyvateľov s izraelským občianstvom, z toho: 4 924 000 (79%) boli Židia, 1 347 000 patrili k iným náboženstvám:

z nich 940 000 moslimov (15%)
131 000 kresťanov (2,1%)
101 000 Drúzov (1,6%)
175 000 ostatných .

Často niektorí ľudia si myslia, že totožnosť Arabov je určená ich náboženstvom: Arabi – to sú moslimovia. Ale to nie je pravda. Väčšina Arabov síce vyznáva islam, ale mnohí Arabi sú aj kresťania, prípadne vyznávajú iné náboženstvá. A naopak, nie všetci ľudia, ktorí vyznávajú islam, sú Arabi. Z uvedenej štatistiky z roku 1994 vyplýva, že asi z 1100 miliónov moslimov bolo na svete len okolo 226 miliónov Arabov.

Arabské spoločenstvo v Izraeli netvorí homogénny celok, ale sú to rôzne oddelené skupiny. Najväčšia z nich je skupina sunnitských moslimov. Väčšina z nich žije v malých mestách a obciach, predovšetkým na severe Izraela v Galilei. 10% týchto moslimov sú beduíni, ktorí sa opäť delia približne na 30 kmeňových skupín, ktoré žijú roztrúsene na veľkom južnom území (Negevská púšť). Beduíni sú nomádi – pastieri, ale mnohí z nich sa dnes nachádzajú v problematickej fáze života – prechodu k usadlému spôsobu života. Tým sa môžu zaradiť medzi obyvateľov so zárobkom.

Druhou najväčšou skupinou sú arabskí kresťania. Žijú predovšetkým v mestských centrách ako Nazaret, Haifa, Betlehem. 42% z nich patrí ku gréckokatolíckej cirkvi, 32% ku gréckej ortodoxnej cirkvi a 16% k rímskokatolíckej cirkvi.

Aj Drúzovia sú Arabi. Žijú v 22 obciach severného Izraela a je ich okolo 100 tisíc. Hovoria síce arabsky, ale kultúrne, spoločensky a nábožensky predstavujú vlastné spoločenstvo. Ich náboženstvo podporuje lojalitu k vláde, pod ktorou žijú.

História Arabov začína u Izmaela, Abrahámovho syna zo služby Hagar. Pán Boh sľúbil, že veľmi rozmnoží potomkov Izmaela, urobí ho “veľkým národom” (1 M. 17:20) a dá mu krajinu na východ od Kanaanu (1 M.16:20). Boh bol verný týmto sľubom. Dnes je na zemi 22 arabských štátov, ktoré majú spolu 270 mil. obyvateľov a bývajú na území o ploche 12 103 tisíc km štvorcových, ktoré je veľmi bohaté na ropu. Rozloha arabských štátov je viac ako 400 krát väčšia ako územie štátu Izrael.

Izmael si vzal Egyptanku a stal sa otcom dvanástich kmeňov, ktoré sú jadrom arabských národov. Ďalšie arabské kmene odvodzujú svoj pôvod od šiestich Abrahámových synov, ktoré mu porodila jeho druhá žena, Keturá. Ostatné arabské kmene pochádzajú z potomkov Ezava, prvorodeného syna Izáka.

Ludwig Schneider však o pôvode Arabov napísal:

“Prehľásiť, že Arabi sú potomkovia Izmaelitov, ktorí pochádzajú z Abrahámovho zahnaného syna Izmaela, by nebolo presné, pretože dnes sa pod pojmom “Arabi” označujú všetky národy, ktoré hovoria arabsky. Arabov zjednocuje práve spoločný jazyk. Arabsky hovoria i kresťanskí Arabi, nie je teda spojovacím článkom Arabov islamské náboženstvo. V Biblii sa o Araboch hovorí ako o “synoch východnej krajiny”, alebo tiež ako Amalehovcoch či Midjancoch. Neskôr sa pod pojmom Arabi rozumeli prevažne beduínski obyvatelia púšte.”

Čo vieme o Palestínčanoch?

Kto sú Palestínčania? Je to národ, etnická či náboženská skupina?

Jedna turistka z Čiech letela do Tel Avivu, aby sa stretla so svojím priateľom. Pri pohovore s izraelskou bezpečnostnou službou pred odletom v Prahe povedala, že ide navštíviť “Palestínčana”. A tak začali problémy. Musela prejsť podrobnou prehliadkou. Bezpečnostná agentúra si potom skupinu, ku ktorej táto turistka patrila, z uvedeného dôvodu podrobnejšie preverila aj pri spiatočnej ceste a kontrole v Tel Avive. Urobila chybu, keď hovorila o Palestínčanovi, pretože išlo o Araba s izraelskou štátnou príslušnosťou. Arabi, ktorí sú štátni príslušníci Izraela, predsa nie sú Palestínčania.

Kto sú teda Palestínčania? Prečo Židia neuznávajú Palestínčanov ako národ?

V novinách Jerusalem Post 5.2.1999 bol článok Moše Kohna k tejto otázke:

“Suverénny štát menom Palestína neexistuje a nikdy v histórii neexistoval. Existovala iba rímska provincia “Syria Palaestina”, ktorá sa prv menovala “Provincia Judea”: Meno “Palestína” dostala po tom, čo rímsky cisár Hadrián potlačil povstanie Šimona bar Kochbu v roku 135, zrovnal Jeruzalem so zemou a na jeho troskách postavil pohanské mesto Aelia Capitolina. Celú krajinu premenoval podľa Filištíncov, ktorí sa usadili v prímorskej nížine asi o dvetisíc rokov skôr. Keď v 7. storočí Arabi ovládli izraelskú krajinu a širšie okolie, rozdelili územie na vojenské obvody (jundy). Pre provinciu Rimanmi nazývanú Palaestina Prima použili názov Jund Falastin. Ďalšie dva obvody sa nazývali Jund Urdu/Jordán a Jund Dimašq/Damašek. Izraelská krajina bola podriadená striedavo Damašku, Bagdádu alebo Káhire.

“Palestína” vo všetkých svojich podobách mizne v dobe Fatimidov, križiakov, Mamelukov a Otomanov. Znovu sa vynorila až v roku 1922 ako názov krajiny zverenej mandátom Spoločnosti národov Británie, aby v nej podľa Balfourovej deklarácie vytvorila národný domov pre Židov.

A tak ako nikdy neexistovala suverénna “Palestína”, nikdy neexistoval suverénny “palestínsky národ”, dokonca ani ako etnická či kultúrna skupina. Do doby než si Arafatovci tento názov privlastnili na výhradné používanie, názov “Palestínčania” ako označenie určitej skupiny bol používaný iba v dobách britského mandátu, ale s významom “všetci obyvatelia geografického územia Mandátu pre Palestínu”. Určitú etnickú skupinu označoval len počas krátkeho obdobia – cez druhú svetovú vojnu. Vtedy boli ako Palestínčania známi predovšetkým židovskí dobrovoľníci z izraelskej krajiny, ktorí sa prihlásili do britskej armády.

Pokiaľ ide o “domorodú” – teda arabskú kultúru, nijaká neexistovala do tej doby, než miestni Arabi vynašli kultúru “palestínskych” utečencov. Z tejto kultúry sa vytvorila fikcia, že palestínski Arabi sú tu “od nepamäti”.

V roku 1948, kedy Židia obnovili svoju suverenitu nad časťou izraelskej krajiny, väčšinu miestnych Arabov v nej tvorili prisťahovalci s koreňami siahajúcimi iba málo generácií do minulosti. Preto tvrdenie Palestínčanov, že sú pôvodnými biblicko-historickými obyvateľmi krajiny, je neprijateľné. Pojem “palestínsky národ” sa prvýkrát vyskytol v roku 1964, keď Jásir Arafat založil “Palestine Liberation Organisation” (PLO, nám známa Organizácia pre oslobodenie Palestíny – OOP), pretože jedine mýtus jedného národa mohol v tejto oblasti Arabov zjednotiť, do tej doby tak rozdielnych a medzi sebou znepriatelených”.

Otázka Palestínčanov je teda veľmi chúlостlivá. Chceme sa na tento problém dívať objektívne, ale súčasne biblicky. Preto okrem citovaného židovského pohľadu uvádzame názor Rudolfa Pfisterera, ktorý vychádza z perspektívy Biblie a dejín:

“Židia sídlili v izraelskej krajine nepretržite aj po zničení chrámu (rok 70 po Kristovi). Naproti tomu Arabi krajinu opakovane opúšťali a sťahovali sa cez more na všetky strany. Pôdu krajiny, ku ktorej to Židov stále ŕahalo, Arabi nikdy neudržovali. Arabský panovník Šarif z Mekky už v roku 1918 rozpoznal, že arabské prisťahovalectvo

vlastne začalo až vtedy, keď Židia začali zúrodňovať pôdu. Do tej doby to bola podľa arabského spisovateľa Abdela Razeka Kaderu (1969) “chudobná otomanská provincia, polostrov, na ktorom bolo viac bodliakov ako kvetín ...”. Za Palestínčanov boli považovaní všetci obyvatelia celej Palestíny od Stredozemného mora až po Arabskú púšť, teda na obidvoch brehoch Jordánu. “Nejaký palestínsky národ neexistuje”, povedal v roku 1977 vedúci zástupca OOP, Zuheir Mohsen: “Vybudovanie štátu Palestína je prostriedkom pre pokračovanie nášho boja proti Izraelu a za jednotu Arabov.”

Pohľad Ludwiga Schneidera na Palestínčanov, ktorý tlmočí biblické stanovisko mesiánskych Židov:

“Najprv si musíme uvedomiť, že Palestínčania nie sú národ v bežnom slova zmysle. Až do založenia štátu Izrael v roku 1948 Palestínčanom bol každý, kto žil na území Erec Israel: Židia, kresťania, Drúzovia, Arabi. Do tej doby nijaký palestínsky národ neexistoval. Hoci dnešní Palestínčania nie sú teda národom v bežnom zmysle slova, majú nárok na vlasť. Novodobá Palestína obdržala svoje hranice až britským mandátom. Tieto hranice boli v roku 1922 medzinárodne uznané v San Remo. Oficiálne Palestína zahrňovala vtedy oblasť 76% na východnom brehu Jordánu, teda dnešné Jordánsko, a len 24% na západnom brehu. Keď sa hovorí o oslobodení Palestíny je na mieste otázka, prečo sa žiada len územie v štáte Izrael a nie aj tá oblasť na druhom brehu Jordánu?

Palestínska autonómia

Pri putovaní Izraelom musíme mať na pamäti, že dve veľké časti Izraela patria teraz pod *Palestínsku autonómiu* (PA). Je to pásma Gazy a 40% územia Judska a Samárie. Golanské výšiny pod PA nepatria.

Čo je Palestínska autonómia? V tejto oblasti samosprávu tvoria výlučne Arabi. Je tu palestínska polícia a nad celou touto oblasťou je vláda v čele s prezidentom Jásirom Arafatom. Sídлом vlády aj prezidenta je mesto Gaza, kde je aj letisko a buduje sa tu prístav.

Palestínska autonómia neznamená, že by okrem polície mala aj svoju palestínsku armádu a že by palestínska vláda mohla jednať s inými štátmi. Toto je výhradným právom Izraela.

Pri vstupe na územie Palestínskej autonómie sú na niektorých miestach policajné hliadky (napríklad do Betlehema). V konfliktných situáciách izraelská polícia a armáda uzavrie oblasti Palestínskej autonómie a obyvatelia týchto miest nesmú svoje územie opustiť. Pre spojenie území s palestínskou samosprávou bol vytvorený tzv. *palestínsky koridor*.

V októbri 1999 bola podpísaná dohoda medzi Izraelom a Palestínskou autonómiou o otvorení prvého palestínskeho koridoru. Tento vedie z pásma Gazy do Hebronu a zaručuje voľný pohyb Palestínčanov medzi týmito mestami. Palestínčania dostanú magnetické karty platné na jeden rok. Pri prechode hranice sa zaregistrujú a majú dve hodiny na prechod asi 40 km dlhého koridoru. V prípade, že neprejdú druhým kontrolným bodom, Izrael začne po nich pátrať. Ide o to, aby Palestínčania nemohli nekontrolo-

vane prenikať na izraelské územia alebo prepravovať zbrane.

Palestínsky štát

Čo si Palestínčania predstavujú pod pojmom palestínsky štát? Celé územie obsadené Izraelom s východným Jeruzalemom ako hlavným mestom tohto štátu. To znamená, že teror a vojna budú pokračovať ďalej, pretože po prípadnom vyhlásení autonómneho štátu sa Palestínčania budú chcieť zmocniť i toho územia Palestína, ktoré zostane pod správou Izraela.

Pri hodnotení nepriateľských vystúpení, uskutočnených na pôde OSN voči Izraelu musíme brať do úvahy povahu mnohých štátov tretieho sveta, ktoré vo Valnom zhromaždení OSN tvoria väčšinu. Zo 181 členských štátov OSN je hlavným náboženstvom islam v 35 (22%). Celková rozloha týchto islamských štátov je 22 997 km štvorcových a žije v nich 804 500 000 ľudí. Keď Palestínčania žiadajú, aby Izrael vymenil "zem za mier", musíme si uvedomiť malú rozlohu štátu Izrael. Česká republika je rozlohou trikrát väčšia ako Izrael. Saudská Arábia má dokonca 107-krát väčšiu rozlohu ako Izrael. Oznamovacie prostriedky hlásia, že jediným miestom, kde by sa Palestínčania mohli usídlit' a vytvorit' svoj štát, je územie Izraela. Nie je to paradoxné? Nepremýšľajú, aké obrovské a nevyužité sú plochy zeme v arabských štátoch, ktoré vlastnia veľké ropné ložiská a ktoré by mohli dať základ pre produktívny život týchto ľudí? Nemohli by si medzi svojimi arabskými a islamskými bratmi zriadiť svoj palestínsky štát?

Nie je to divné, že OSN a arabské vlády cynicky požadujú, aby palestínski utečenci boli viac ako 40 rokov držaní v utečeneckých táboroch, hoci dejiny sa nedajú vrátiť a oni už nikdy nebudú môcť prísť na miesta, ktoré tak dávno opustili. Podobne ako státisíce Židov, ktorí v arabských štátoch museli tiež opustiť svoje domovy.

Prečo je vytvorenie palestínskeho štátu takým problémom?

Palestínčania v súčasnej dobe predsa môžu mať svojich poslancov a inštitúcie, sami môžu riadiť všetky aspekty svojho života ako napríklad kultúru, výchovu, obchodné vzťahy a zdravotníctvo. Dať súhlas k zriadeniu štátu, v ktorom by bolo štvrt' milióna ozbrojených mužov rozmiestnených na predmestiach izraelských miest, sa zdá nemožným. Bolo by tu nebezpečie, že tento palestínsky štát uzatvorí vojenský pakt s Irakom alebo Iránom.

"Irán je celosvetovým problémom, predstavuje fanatické náboženské vyznanie, ktoré ohrozuje celú našu civilizáciu. Nielen našu západnú civilizáciu, ale tiež susedné arabské štáty", povedal Benjamin Netanjahu v interview s Prvou nemeckou televíziou 1996. Veríme, že nad otázkou budúcnosti bdie Hospodin, Boh Izraela a aj kresťanov, ktorý povedal, že táto zem patrí jemu. Nešpekulujme, ale čakajme a hlavne - bdejme! Táto výzva patrí aj Židom. Do budúcnosti je možno očakávať to, čo sa už v izraelských dejinách stalo: Boli tu ľudia, ktorí zostali verní Bohu a stáli na jeho strane. Zbytok národa bol buď zbabelý, alebo fanatický či liberálny. Spomeňme si na Gedeona a jeho 300 mužov, s ktorými dobyl víťazstvo. Z 32 000 mužov zostalo iba 300. A to stačilo, lebo na strane týchto 300 mužov bojoval sám Hospodin.

Antisemitizmus – antisionizmus

Dávame si otázku: Prečo je temer celý svet zameraný proti Židom? Prečo ich nenávidí? Len preto, že trvajú na svojej totožnosti, svojej histórii a svojej domovine?

Ak si Izraelití uplatňujú svoj nárok na starý domov alebo aspoň na jeho časť, potom sú vykreslení v najhorších podobách. Židia sú zobrazovaní ako neonacisti, piata kolóna atď. Prečo, čo je toho príčinou? Koho zámerom to slúži?

Židia sú ľudom Biblie, Izrael je krajinou Biblie, Zaľúbenou zemou a izraelský národ je Božím národom. Apoštol Pavol to jasne napísal:

“Pýtam sa teda: Či Boh zavrhol svoj ľud? Určite nie! ... Či sa potkli, aby padli? Určite nie! ... časť Izraela sa zatvrdila až dovtedy, kým nevojde plný počet pohanov a tak bude celý Izrael spasený ...” (Rimanom 11:1,11,25)

Preto satan útočí na tieto tri oblasti: na židovský národ, Zaslúbenú zem a na živého Boha, ktorému tento národ a krajina patria.

Stanovisko sveta ako celku k problémom v Izraeli nás neprekvapuje. Svoj postoj nezakladá na Biblii. Skôr je nám ľúto, keď aj mnohí teológovia tvrdia, že pravými vlastníkmi izraelskej krajiny sú Arabi a nie Židia. Niektorí dokonca hovoria, že Židia si túto krajinu privlastnili násilne a neprávom. Biblia však jasne hovorí, že táto zem patrí židovskému národu. Tragickým je, že kresťanstvo po stáročia odmietalo brať vážne Božie prorocktá, ktoré sa týkajú Izraela. Tvrdilo, že všetky prorocktá sa naplnili v Ježišovi, takže pre Izrael už nič nezostalo. Ďalším tvrdením bola teória náhrady: Cirkev nastúpila na pôvodné miesto Izraela, a preto si privlastňuje Božie zaslúbenia adresované v knihách Starého zákona izraelskému národu.

Štát Izrael je ako ostrov obklopený morom arabských národov. Väčšina týchto štátov ho nenávidí. Za týmto arabským nepriateľstvom je náboženstvo islam, ako sme si to pripomenuli v predchádzajúcich odstavcoch. Preto toto nepriateľstvo neislamské národy môžu len ťažko pochopiť. Ani ľudia u nás nemôžu pochopiť, prečo Židia a Arabi nenašli za 50 rokov vzájomné porozumenie a nemôžu spolu žiť v priateľstve! Je to problém? Ano, je to skoro neriešiteľný problém. Veď tu sa nejedná len o dohodu medzi Izraelom a Palestínčanmi, ale o dohodu medzi náboženstvami – judaizmom a islamom. Tak ako sa voda a oheň nemôžu spojiť, tak sa nedá spojiť židovstvo s islamom.

Podľa učenia islamu, kto pre Alaha vo svätej vojne položí svoj život, dostane sedem odmien:

1. Budú mu odpustené všetky zlé skutky.
2. Uvidí svoje miesto v raji.
3. Bude ušetrený od múk hrobu.
4. Bude ušetrený strachu pred súdom.
5. Ožení sa so 70 nádhernými ženami tmavej pleti.
6. V raji príde k 70 orodovníkom za jeho 70 príbuzných.
7. Dostane korunu slávy. Táto koruna je drahšia ako celý svet a všetko čo je na ňom.

Z náboženskej perspektívy je mučeníctvo najvyšším cieľom moslimov na tomto svete. Mučeník svojou smrťou slúži Alahovej večnej sláve a odmenou mu je večný život vedľa Alaha.

Musíme si ujasniť, že za týmto postojom voči Židom sa skrýva mocný zlý duch, knieža démonov, satan. Má jeden cieľ: násilím zabrániť Židom, aby sa ujali svojej úlohy a poslania, ktoré im zveril Boh. Aby toto poslanie mohlo byť splnené musí existovať národ, ale aj krajina! Tento národ má dokončiť svoju úlohu vo svojej krajine, do ktorej má prísť jeho Mesiáš, Kráľ kráľov a Pán pánov. Pokiaľ Boží národ nebude v krajine, ktorú mu Boh prenajal a zmluvou potvrdil, nemôže Pán Ježiš prísť druhý raz viditeľne na našu zem.

*Výber z knihy „IZRAEL – Včera a dnes II“. Autorom publikácie je Ján Ostrolucký.
Knihu si môžete objednať na adrese: Misijná spoločnosť evanjelia Ježiša Krista
Púpavová 4, 841 04 Bratislava, Tel. 02/65443282 email: msejk@stonline.sk*

Práve pre túto chvíľu – porozumenie Purimu

Jeden z mojich najobľúbenejších biblických sviatkov je Purim. Príbeh, ako vznikol tento sviatok, je tak vzrušujúci, s bohatými detailmi, ktoré upútajú vašu pozornosť - "skutočný trhák". Určite by sa dal o tom natočiť film, ktorý by udržal divácku pozornosť od začiatku až do konca. Pre tých, ktorí nie sú oboznámení s detailmi Purimu, chcem začať príbehom o Ester a potom načrtnúť praktické a duchovné aplikácie na zváženie pre vás. (Na to, aby ste dosiahli úplný efekt, prečítajte si knihu Ester sami pre seba - nebudete sklamaní.)

Pred dvetisícpäťsto rokmi kráľ Ahasver kraľoval nad svojim obrovským Perzským kráľovstvom, 127 provinciami od Indie po Etiópiu. V treťom roku svojej vlády usporiadal pre svoje kniežatá, služobníkov a veľmožov veľký, 180-denný banket v hlavnom meste Súsane. Kráľ Ahasver dal zavolať svoju kráľovnú Vastu, aby prišla so svojou korunou a kráľovskými róbami. Ona odmietla a preto bola zosadená. Kráľ Ahasver túžil po novej kráľovnej, takže jeho služobníci začali hľadať po celom jeho kráľovstve tú najkrajšiu ženu, aby nahradila Vastu.

Na zámku pracoval jeden židovský muž menom Mardocheus, ktorý tam prišiel, keď boli Židia z Jeruzalema vyhnaní do exilu babylonským kráľom Nabuchodonozorom. Vychovával Hadasu, dcéru svojho strýca, sirotu, ktorá bola veľmi krásna. Takže keď sa Mardocheus do počul o hľadaní novej kráľovnej, doporučil Hadasu, ktorú volali Ester, ako kandidátku. Bola prijatá. Pred tým, ako bola uvedená pred kráľa, sa spolu s ostatnými kandidátkami na kráľovnú zúčastnila 12-mesačných skrášľovacích

Židovské deti na celom svete sa podieľajú na oslavách Purimu, ktorý tiež poznáme ako Esterin festival.

príprav. Ona bola pre každého tou najlepšou a keď prišla pred kráľa, okamžite si získala aj jeho a stala sa jeho kráľovnou namiesto Vasty.

Približne v tom istom čase dvaja z kráľových strážcov plánovali kráľovo zavraždenie. O tomto sa dozvedel Mardocheus, ktorý to odkázal kráľovi po Ester. Plán bol odhalený, strážcovia odsúdení a Mardocheova zásluha bola zaznamenaná v kráľovskej knihe pamätí.

Zanedlho potom sa muž menom Háman Agagský Amalechita/ stal vrchným kniežaťom nad všetkými kniežatami. Vyžadoval, aby sa pred ním každý poklonil. Mardocheus to odmietol urobiť. Deň za dňom jedine Mardocheus odmietal vzdať hold Hámanovi, čo spôsobilo, že Háman sa chcel Mardochea zbaviť. No nerozhodol sa zničiť len Mardochea, ale aj celý jeho národ - všetkých Židov.

Háman presvedčil kráľa, že v jeho kráľovstve sú tvrdohlaví a bezprávní ľudia, ktorí musia byť zničení. Bez toho, aby Háman povedal kráľovi, kto sú títo ľudia, ponúkol 10 000 talentov striebra do kráľovskej pokladnice za povolenie na vyhubenie týchto nemenovaných ľudí! Kráľ dal svoj súhlas. Nato, aby sa rozhodlo o dni odsúdenia všetkých Židov, boli hodené lósy alebo Purim a na základe nich vydal Háman dekrét pre celé kráľovstvo, aby boli Židia vyhubení 13. dňa mesiaca adar. Keď sa Mardocheus doočul o tomto pláne, obliekol sa do vrecoviny a smútil nad záhubou svojho ľudu, židovského národa. Keď sa Ester dozvedela, čo Mardocheus robí, išla ho pozrieť. On ju vyzval, aby išla pred kráľa a prosila o milosť pre Židov. To však nebolo také jednoduché. Človek musel byť pred kráľa predvolaný, ale ak by predsa len išiel bez tohto predvolania a kráľ by nepozdvihol svoje žezlo, odvážlivec by bol vydaný na smrť. Ísť pred kráľa bolo pre Ester riziko, aj keď bola kráľovná. Mardocheus jej povedal, že Boh ju pozdvihol do pozície kráľovnej práve pre túto chvíľu. Ona o tom uvažovala a postila sa.

Potom to Ester riskla a išla za kráľom. On pozdvihol svoje žezlo a s potešením prijal jej pozvanie na špeciálnu večeru pre neho a Hámana. Háman bol týmto pozvaním viac ako polichotený. S večerom bol kráľ tak veľmi spokojný, že sľúbil dať Ester čokoľvek, čo si zažiada, až do polovice kráľovstva. Ona sa opýtala, či kráľ a Háman prídu aj nasledujúci večer na banket, kde povie aj svoje želanie.

Medzitým Háman na svojej ceste z paláca uvidel Mardochea, ktorého tak nenávidel. To, že ho stále vídaval, ho tak rozzúrilo, že postavil šibenicu, vysokú

22,86 metra, aby nasledujúci deň na nej popravili Mardochea. Tak by ho už nikdy viac nemusel vidieť. Tej noci kráľ nemohol spať, tak čítal knihu pamätí. Pri tom zistil, že Mardocheus nebol nikdy odmenený za svoju službu, keď pred rokmi odhalil vražedné sprisahanie na kráľa.

Nasledujúci deň si kráľ zavolał Hámána. Bez toho, aby mu povedal koho chce odmeniť, opýtal sa ho, čo by si zaslúžil muž, ktorého si chce kráľ uctiť. Hámán si myslel, že to on je ten muž, a tak povedal: "Pre muža, ktorého si chce kráľ uctiť, nech prinesú kráľovské rúcho, ktoré nosí kráľ a kráľovského koňa... Nech oblečú toho muža do kráľovského rúcha a vedú ho na koni po uliciach mesta a nech kričia pred ním: "Takto nech sa učiní mužovi, ktorého si chce kráľ uctiť". Vtedy kráľ povedal Hámánovi, aby hneď išiel a urobil toto všetko Mardocheovi. Hámán bol veľmi nahneváný, ale pokúšal sa to skryť a urobil všetko, čo kráľ rozkázal. Toto poníženie mu spôsobilo veľkú frustráciu.

Hámán bol potom pozvaný na druhú večeru s kráľom a kráľovnou. Tam Ester prezradila, čo chce od kráľa. Povedala mu o pláne vyhubiť všetkých jej príbuzných, Židov, v jeho kráľovstve, vrátane jeho obľúbeného Mardochea. Kráľ bol pobúrený a chcel vedieť, kto stojí za týmto plánom. Ester povedala: "Protivník a nepriateľ je tento odporný Hámán". Kráľ išiel do záhrady paláca, aby rozhodol o treste pre Hámána. Keď sa vrátil, videl Hámána zvaleného na posteli kráľovnej prosiť o milosť. Kráľ si však myslel, že ju napadol. Práve vtedy jeden komorník oznámil kráľovi, že Hámán postavil blízko svojho domu šibenicu, na ktorej chcel obesiť Mardochea. Kráľ rozkázal obesiť na nej Hámána.

Kráľ dal Židom milosť, Ester dostala Hámánov majetok a Mardocheus dostal Hámánovu pozíciu na kráľovskom dvore. 14. dňa v mesiaci adar "vo všetkých krajinách a vo všetkých mestách, na každom mieste, kam došlo slovo kráľovo a jeho zákon, mali Židia radosť a veselosť, hostinu a sviatok".

NIEKTORÉ PURIMSKÉ ZVYKY

Tak je to aj dnes v Izraeli a v židovských komunitách po celom svete. Purim je stále slávený, tak ako si to Mardocheus želal. V Jeruzaleme a v ďalších ohradených mestách, Šušan Purim je slávený 15. dňa v mesiaci adar, zatiaľ čo v Tel Avive a ostatných neohradených mestách je tento sviatok slávený deň vopred, 14. adara (to je zvyčajne v marci). Počas storočí útlaku, v ktorom židovský národ žil, tento sviatok slúžil na uvoľnenie ich napätia a starostí. Je to čas,

keď Židia oslavujú svoju záchranu z celej svojej sily. Avšak pred začiatkom osláv, v súlade s tradíciou nemiešať žiadnu radosť so smútkom, deň pred Purimom je deň pôstu. Rozdiel medzi týmto a inými pôstmi a sviatkami v židovskej tradícii je v tom, že tento pôst sa začína východom slnka a nie už západom slnka deň predtým.

V deň Purimu je hlavnou časťou osláv čítanie (megillah) knihy Ester. Pretože Ester je jedinou knihou v Biblii, kde meno Božie nie je spomenuté, čítanie a tiež celá oslava sa koná vo veľkej slobode. V kontraste s inými službami v synagóge, ktoré sú často vážne, služba na Purim je vedená voľnejším spôsobom. Pretože zlý Hámán bol pôvodom Amalechita a Božím nariadením v knihe Exodus 17:8-16 a Deuteronomium 25:17-19 je vymazať pamiatku na Amalechitov, každému, a špeciálne deťom, je daná veľká úloha, prehlušiť pri čítaní príbehu meno Hámána, čo je sprevádzané krikom, revom, výkrikmi - fúj, pískaním, dupaním nohami a robením hluku so špeciálnymi rapkáčmi, nazývanými graggery. Pretože čítaniu zvitkov je venovaná veľká pozornosť, čítajúci nesmie pokračovať, dokiaľ hluk celkom neutíchne. Netreba ani hovoriť, že trvá dosť dlho, kým sa prečíta celá kniha Ester so všetkými prerušeniami.

Oslava Purimu je známa svojimi hrami a paródiami. Dnes sa v Izraeli na Purim zvyknú robiť tiež spoločenské večierky a sprievody. Ulice sú plné ľudí, hlavne detí. Sú oblečené v rôznych kostýmoch. Takmer vo všetkých uliciach v centre Jeruzalema, v skutočnej karnevalovej atmosfére, môžeme vidieť malé princezné Estery a malých Mardocheov. Pobehuje tam dokonca aj niekoľko zlých Hámánov, zvyčajne vypískavaných a vysmievaných davom. Samozrejme kostýmy nie sú limitované iba inšpiráciami z knihy Ester, ale nájdeme tam tiež klaunov, kozmonautov, kovbojov a tiež veľa ďalších, aj zahraničných výtvorov

Rapkáče, zvané "Graggery", sa používajú počas osláv Purimu, k prehlušeniu Hámánovho mena pri čítaní zvitku Ester

z mysle mladých Izraelčanov - tínedžeri idú napr. za Madonu alebo iné populárne rockové hviezdy alebo tiež za politikov.

Ako pri všetkých židovských sviatkoch, aj na Purim sa jedáva špeciálne jedlo. Jedno z jedál, ktoré sa počas tejto oslavy zvyknú jesť, je Hamantašen alebo Hámanove uši. Sú to trojrohé pečené koláče, plnené sladeným makom alebo datľovou zmesou. (Recept na tento koláč je v prílohe.)

Poobede v deň Purimu býva tradične hostina, kde sú priatelia a príbuzní spolu a oslavujú. V tento deň sa posiela jedlo chudobným, podľa Mardocheovho napomenutia v knihe Ester 9:22 "...aby ich svätili ako dni hodu a radosti, a aby si navzájom posielali pôcty, čiastky slávnostného pokrmu a dary chudobným."

Purim určite nie je zaprášeným, nudným, 2 500 rokov starým príbehom. Má čo povedať aj nám a dnešným veriacim Biblii.

Výber z brožúrky „Práve pre túto chvíľu – porozumenie Purimu“.

Autorom publikácie je Clarence Wagner, prezident medzinárodnej organizácie Mosty pokoja (Bridges for Peace) so sídlom v Jeruzaleme.

Brožúrku si môžete objednať u nás. Viac na strane 38.

Hamantashen (Hámanove uši)

Doba prípravy: 25 min

Počet koláčov: 28 ks

Cesto obsahuje:

1 a 3/4 hrnčeka
preosiatej múky
2 čajové lyžičky
prášku do pečiva
1/2 hrnčeka cukru
štipku soli
2 vajcia, dobre rozšľahané
6 menších polievkových
lyžíc oleja
kôru z 1 citrónu

Maková náplň obsahuje:

450 g maku
4 menšie polievkové lyžice medu
1 vajce
1 menšiu polievkovú lyžicu citrónovej šťavy
4 menšie polievkové lyžice mletých orechov
štipku soli

Cesto urobíme tak, že preosejeme suché ingrediencie. Pridáme rozšľahané vajcia, olej a citrónovú šťavu. Dobre premiešame a vyvalkáme natenko na múkou posypanej doske. Nakrájame na kolieska, veľkosti v priemere 8 cm.

Na prípravu plnky, umyjeme mak v horúcej vode a precedíme. Zmiešame s medom a povaríme na veľmi slabom plameni 5 min. Potom pridáme ostatné ingrediencie. Vychladíme. Do každého kolieska cesta dáme 1 plnú lyžicu náplne a rohy spojíme tak, aby vznikli trojuholníky. Pritlačíme kraje k sebe a v strede necháme malé miesto otvorené, aby bolo vidno náplň navrchu. Pečieme v mierne zohriatej rúre asi 20 min. Hoci mak je tradičnou náplňou, môžeme použiť aj ďalšie náplne, ako datľová pasta, marhuľový džem alebo pomarančová marmeláda. Takýto druh koláča vydrží aj niekoľko týždňov.

LISTÁREŇ

List od brata Miroslava Ch.

Milí súrodenci v Pánovi,

Pozdravujem si vás v tom predrahom mene nášho Pána Ježiša Krista. Veľmi pekne vám ďakujem za doporučenú zásielku, ktorú som dostal v poriadku.

Som presvedčený, že kresťania pokiaľ čítajú bibliu a prosia autora knihy kníh, aby im dal múdrosť porozumieť tomu čo čítajú napr. o Izraeli, musia jasne vidieť, že naše požehnanie (dobré) máme skrze Židov. Ved' Božie slovo jasne hovorí, že meno Izrael (1 M. 32:28) je Božie pomenovanie. Nie ľudské. Meno Izrael dostal Židovský národ od Boha. Som nesmierne vďačný Izraelskému národu, že:

- 1. skrze nich máme Bibliu (Prorokov – svedkov Božej vôle)*
- 2. skrze nich máme Pána Ježiša – keby nebolo Židov, nebol by Pán Ježiš*
- 3. skrze nich máme Cirkev – prvá bola židovská*

Satan vo svete šíri proti Židom nenávisť. Je zarážajúce, že mnohí tzv. kresťania veria tejto satanovej lsti. Pomáhajú mu ju šíriť. Nevadí im ak po smrti prídu do neba, že ich tam uvíta Žid – Pán Ježiš Kristus?!

Treba hlavne volať v kostoloch, na rôznych cirkevných aktivitách tieto pravdy. Kto sa dotýka Izraela – dotýka sa zrenice Božieho oka. Chceme byť požehnaný? Žehnajme Izraelu! (1 M. 12:3)

*Váš spoluslužobník
M. CH.*

Ponuka publikácií, brožúrok, audio a video pásov.

**40 dôležitých
faktov
z histórie
Izraela**

Clarence H. Wagner
(formát A5)

40,- Sk (35,- Kč)

**12 kľúčov
k pochopeniu
Izraela
v Biblii**

Clarence H. Wagner
(formát A5)

30,- Sk (25,- Kč)

**15 kľúčov
k pochopeniu
jedinečného
Jeruzalema**

Clarence H. Wagner
(formát A5)

35,- Sk (30,- Kč)

**12 kľúčov
k Izraelu
v proroctvách
dneška**

Clarence H. Wagner
(formát A5)

35,- Sk (30,- Kč)

**Pri zakúpení
všetkých brožúrok
naráz vám
ponúkame
zľavu 40,- Sk.
Spolu zaplatíte
220,- Sk (180,- Kč)**

**„Práve pre túto
chvilú“
- porozumenie
Purimu**

Clarence H. Wagner
(formát A5)

30,- Sk (25,- Kč)

Vianoce

Clarence H. Wagner
(formát A5)

30,- Sk (25,- Kč)

Chanuka

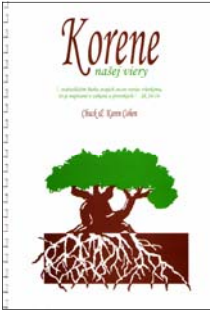
Clarence H. Wagner
(formát A5)

30,- Sk (25,- Kč)

**Lekcie
zo Šavuótu
(z Letníc)**

Clarence H. Wagner
(formát A5)

30,- Sk (25,- Kč)

Chuck a Karen Cohen
Korene našej viery

Cena 60,- Sk (50,- Kč)

Kjell Sjöberg
Víťazstvo v modlitebnom boji

Cena 50,- Sk (40,- Kč)

**AUDIO nahrávky
z KONFERENCIE 2003**

Kazeta č.1 Stanislaw Gawel
„...som Izraelovi Otcom...“

Kazeta č.2 Ron Cantrell
Posledné trúbenie Šofaru

Kazeta č.3 Randy Ludeman
Iz. 42:6 – čo to znamená
„... svetlo národom ...“

Kazeta č.4 Ron Cantrell
Ktorého Boha
poznáme ako Otca

Kazeta č.5 Randy Ludeman
Gal. 3:17 – Čo nemôže byť
nezneplatnené

Cena jednej kazety je **60,- Sk (50,- Kč)**

MP3 (1xCD)
nahrávka celej konferencie
za **240,- Sk (195,- Kč)**

Kazeta č.6 Ron Cantrell
Zachariáš a Izraelský Otec

Kazeta č.7 Chevra tím
Prezentácia pomoci
židom v diaspóre

Kazeta č.8 Randy Ludeman
Jakub 1:17 –
ach, znova to „svetlo“

Kazeta č.9 Stanislaw Gawel
Ján 4:31-34 – Vzťah Ježiša
k Otcovi je vzorom
pre Jeho učeníkov aj dnes

Pri zakúpení celej sady
audio pásov (9 kaziet)
vám ponúkame zľavu 60,- Sk.

Spolu zaplatíte 480,- Sk (390,- Kč)

K cene prirátame poštovné a balné.

Židovské piesne v hebrejčine

CD

a

KADOSH (Svätý) - Michaela Záhorská

cena 300,- Sk za CD a 150,- Sk za MC

(245,- Kč za CD a 125,- Kč za MC)

Zoznam piesní:

Kadosh I

Yismechu Hashamayim

Ani Ma-Anim

Israel

Lecha Dodi

Piha Patcha

Kadosh II

Schifni Kamayim

Gam Ki Elech Bege

Baruch Ha Ba

Yerushalayim, Hevenu Shalom

Ruach

Yerushalayim Shel Zahav

Pre Slovenskú republiku:

Chevra, Hollého 40 , 010 01 Žilina

Banka: ČSOB, a.s., Legionárska 1,
012 22 Žilina

č.ú.: 107656253/7500 (Sk)

Tel./ Fax: +421-41-56 40 536

E-mail: chevra@chevra.sk,

WEB: www.chevra.sk

Pre Českú republiku:

Chevra, Smětanova 523, 739 61 Třinec

Banka: ČSOB, a.s., Lidická 1264,
739 61 Třinec

č.ú.: 180773659/0300 (Kč)

CHEVRA CENTRUM

pre SR zvlášť vytvorený účet

č.ú.: 307945033/7500 (Sk)

pre ČR var. symbol 111

